

**TORNIO, SUENSAARI
TORINHELMI, TONTTI II/9/24
KAUPUNKIARKEOLOGISET
KOEKAIVAUKSET
17. – 21.5.201**

MUSEOVIRASTO
Rakennushistorian osasto
Marika Hyttinen 2010

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde:	Suensaari, tontti II/9/24, Torinhelmi, TOTO-10 (Kauppakatu 18)
Kaupunki:	Tornio
Tutkimuksen laatu:	kaupunkiarkeologinen koekaivaus
Kohteen ajoitus:	1800-1900-luvut
Peruskarttalehti:	2541 03 TORNIO
Koordinaatit:	p =7308 82, i =3369 78, z = n. 8 m mpy
Maanomistaja:	As Oy Tornion Torinhelmi
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, rakennushistorian osasto
Kaivausjohtaja:	FM Marika Hyttinen
Kenttätöaika:	17.5. – 21.5.2010
Tutkitun alueen laajuus:	88 m ²
Tutkimusten kustantaja:	A&K Rakennuttajat
Kustannukset arviolta:	12 600 €
Löydöt:	KM 2010044: 1- 83 (diar. 19.7.2010), Kansallismuseo
Mustavalkonegatiivit:	217921: 1-4 (diar. 19.7.2010), MV:RHOA
Digitaaliset kuvat:	217921: 5-53 (diar. 19.7.2010), MV:RHOA liitteenä CD-ROM, MV:RHOA

Aikaisemmat tutkimukset:

Mökkönen Teemu 2001: Tornio Suensaari
Kaupunkiarkeologinen inventointi. Uudistettu versio 2001. MV/RHO.

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 30 + liitteet

Liitteet:

- Liite 1** Mustavalko- ja digikuvaluettelo
- Liite 2** Mustavalko- ja digikuvaliite
- Liite 3** Löytöluettelo
- Liite 4** Poistettujen löytöjen luettelo
- Liite 5** Yksikköluettelo
- Liite 6** Matriisien lukuohjeet
- Liite 7** Matriisit
- Liite 8** Karttaluettelo
Yleis- ja kenttäkartat
- Liite 9** Mitattujen pisteiden koordinaattilista
- Liite 10** Kuvaliite poistetut esineet

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto (RHO:A)

Kopioiden säilytyspaikka: Oulun yliopisto, arkeologian laboratorio (OY/ark.lab.) sekä Torniolaakson maakuntamuseo (TLMM)

Kansi: Digitaaliset kuvat 217921: 19 ja 22. Kuva 217921: 19, koeojan D kaivua. Kuvattu kaakkoon. Kuva 217921: 22, yleiskuva, koeojat B, C, D ja E. Kuvattu luoteeseen. Kuvaaja: M. Hyttinen.

TIIVISTELMÄ

Tornion Suensaaressa tontilla II/9/24 toteutettiin 17.-21.5.2010 kaupunkiarkeologiset koekaivaukset Museoviraston rakennushistorian osaston toimesta. Tontti on luokiteltu vuoden 2001 kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa kuuluvaksi luokkaan 2 eli mahdollisesti säilyneisiin alueisiin. Alueelle on suunnitteilla kerrostalo, joten tonttimaata tuli tutkia arkeologisesti ennen rakennustöiden alkua. Tutkimuksilla pyrittiin selvittämään mahdollisten säilyneiden kulttuurikerrosten sijainti ja laajuus.

Alueelle tehtiin kaikkiaan seitsemän koeojaa. Ainoastaan yhdessä ojassa havaittiin vähäisiä jäännöksiä kulttuurikerroksista. Muissa ojissa tontilla sijainnut nuorempi rakennuskanta oli tuhonnut alueen kerrostumat. Tontti vapautettiin rakennuskäyttöön.

PERUSKARTTAOTE, TORNIO SUENSAARI 1:20 000

SISÄLLYSLUETTELO

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
TIIVISTELMÄ	4
PERUSKARTTAOTE	5
1. JOHDANTO	7
2. TUTKIMUSHISTORIA	8
3. TORNION HISTORIAA	10
3.1 1600-luku	10
3.2 1700-luku	10
3.3 1800-luku	12
4. TUTKIMUSMENETELMÄT	14
5. KOEOJAT JA TUTKIMUKSEN KULKU	18
5.1 Koeoja A	18
5.2 Koeoja B	19
5.3 Koeoja C	21
5.4 Koeoja D	23
5.5 Koeoja E	24
5.6 Koeoja F	26
5.7 Koeoja G	27
6. YHTEENVETO	29
7. LÄHTEET	30

1. JOHDANTO

Tornion Suensaaressa tontilla II/9/24 (Kauppakatu 18) tehtiin Museoviraston rakennushistorian toimesta viikon kestoisen kaupunkiarkeologinen koekaivaus ajalla 17. – 21.5.2010. Tontille on suunnitteilla 3 ½ kerroksisen rakennuksen ja parkkipaikan rakentaminen. Koekaivaukset tehtiin toukokuun kolmannella viikolla. Ajanjaksolle sattui kuuma hellejakso, jolloin lämpötila kohosi välillä peräti 30 asteeseen. Koekaivausten aikana havaittiin, että maaperä oli paikoitellen vielä roudassa poikkeuksellisen kylmän talven jäljiltä.

Tontti, jonka kokonaispinta-ala on 1187,5 m², rajautuu Torikadun ja Kauppakadun kulmaukseen sijaiten aivan Tornion ydinkeskustassa. Tontti on luokiteltu vuonna 2001 laaditun kaupunkiarkeologisen inventoinnin mukaan kuuluvaksi luokkaan 2 eli alueeksi, jolla saattaa olla säilyneenä muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Tämän vuoksi tuli alueella toteuttaa kaupunkiarkeologiset koekaivaukset, jotta mahdollisten jatkotutkimusten tarve saataisiin määriteltyä. Muinaismuistolain 15 §:n perusteella tutkimukset kustansi hankkeen toteuttaja eli A&K Rakennuttajat.

Yhteistyö työn tilaajan kanssa sujui erinomaisesti. A&K Rakennuttajat hankki tontille asuntovaunun, joka toimi tutkimusryhmän välinevarastona ja taukotilana. Lisäksi työn tilaaja hankki ja kustansi paikalle kaivinkoneen, jota tutkimusryhmä käytti tarpeen mukaan.

Koekaivausten henkilökunta koostui neljästä henkilöstä. Kaivaustenjohtajana toimi FM Marika Hyttinen, apulaistutkijana FM Tiia Ikonen, tutkimusavustajana fil. yo. Terhi Taipaleenmäki ja kaivajana fil. yo. Sami Kukkonen. Jälkityöt tehtiin Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa. Terhi Taipaleenmäki vastasi löytöjen pesusta, luetteloinnista sekä numeroinnista. Tiia Ikonen piirsi puhtaaksi kenttäkartat sekä valokuvasi esinelöydöt ja Marika Hyttinen laati tutkimusraportin ja luetteloi valokuvat.

Torinhelmen kaivaustutkimukset saivat runsaasti huomiota eri medioissa. Yle Pohjois-Suomi kävi tekemässä kaivauksista lyhyen tv-koosteen alueutisiin ja Yle Perämeri koosteen radioon. Lisäksi paikallinen Ammattiopisto Lappian viestinnän ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijoiden tekemä televisio-ohjelma, *Meän väylä*, kävi haastattelemassa tutkimusryhmää. Myös sanomalehti Kaleva ja Pohjolan sanomat huomioivat uutisoinnissaan Torinhelmen koekaivaukset.

2. TUTKIMUSHISTORIA

Kyseisellä tontilla ei ole aiemmin suoritettu arkeologisia kaivaustutkimuksia. Ainoa alueen historiaa sivuava tutkimus on kaupunkiarkeologinen inventointi vuodelta 2001 (Mökkönen 2001). Inventoinnin perusteella tontti on luokiteltu kuuluvaksi luokkaan 2 eli todennäköisesti säilyneisiin tai vain osittain tuhoutuneisiin alueisiin. Tähän luokkaan on luokiteltu 1600-luvun kaupunkialueen reuna-alueet, joihin myös tontti II/9/24 kuului.

Kuvat 1 ja 2. Vasen: kaupunkimittaus 1640-luvun alkupuolelta asemituna nykyiselle asemakaavalle. Oikea: vuoden 1647 kaupunkimittaus asemituna nykyiselle kaavalle. Tontti 2/9/24 ympyröity. Lähde: Mökkönen 2001, liitteet 2.2 ja 2.3

Inventointiraportissa on Tornion vanhoja kaupunkimittauksia asemitu nykyiselle asemakaavalle. 1640-luvun alun kartan, jonka on laatinut joko maanmittari *Anders Streng*, *Erik Eriksson* tai *Olof Tresk* (Kostet 1995: 54-55), sekä vuoden 1647 *Erik*

Kuvat 3 ja 4. Vasen: kaupunkimittaus vuodelta 1697 asemituna nykyiselle asemakaavalle. Oikea: vuoden 1750 kaupunkimittaus asemituna nykyiselle kaavakartalle. Tontti 2/9/24 ympyröity punaisella. Lähde: Mökkönen 2001, liitteet 2.4 ja 2.5

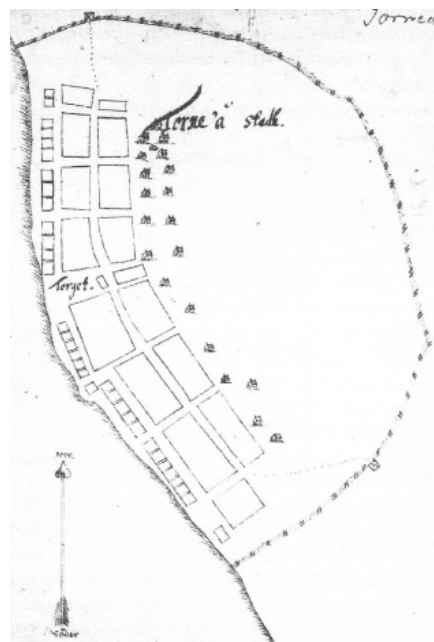

Widmanin mittausten mukaan tontin II/9/24 alueella ei ole 1600-luvulla sijainnut korttelialuetta (kuvat 1 ja 2). Vuoden 1697 mittauksen, jonka on laatinut *Hans Krause*, mukaan kaupunki on jo laajentunut osittain tontin II/9/24 alueelle (kuva 3), mutta vuoden 1750 kartan (kuva 4), jonka on tehnyt *Esaias Hackzell*, mukaan alue sijaitsee jälleen kaupunkialueen reunalla, eikä alueelle näyttäisi ulottuvan korttelialuetta. (Mökkönen 2001: 7 ja liitteet 2.2, 2.3, 2.4 ja 2.5)

3. TORNION HISTORIAA

3.1 1600-luku

Tornion kaupunki perustettiin vuonna 1621, jolloin se sai kaupunkiprivilegiot. 1640-luvun alkupuolelta peräisin olevasta kartasta voidaan nähdä (kuva 5), että kaupungissa oli vain kaksi katua, jotka tunnettiin Ranta- ja Takakatuna. Tulliaita kiersi koko kaupungin aluetta. Tontit sijaitsivat kahdessa rivissä kaupunginlahden rantaa myötäillen. Lähinnä rantaa sijaitsivat aitat. On epäselvää asutettiininko molemmat tonttirivit heti, vai ainoastaan Rantakadun varsi. (Mäntylä 1971: 19, 22, 26, 28)

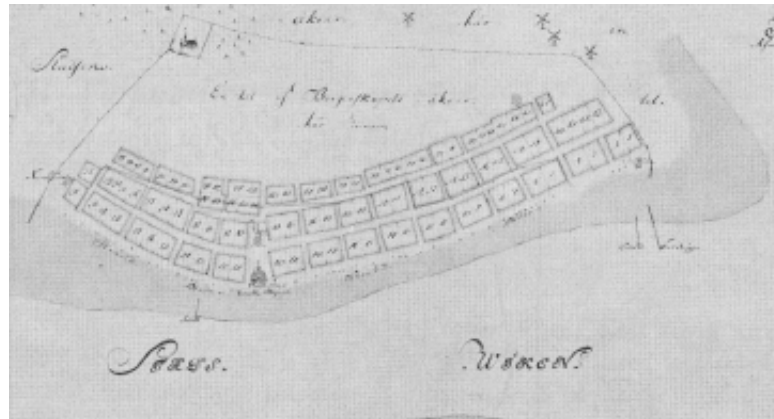

Kuva 5. Tornio, 1640-luvun alku. Kostet 1995: 54-55.

3.2 1700-luku

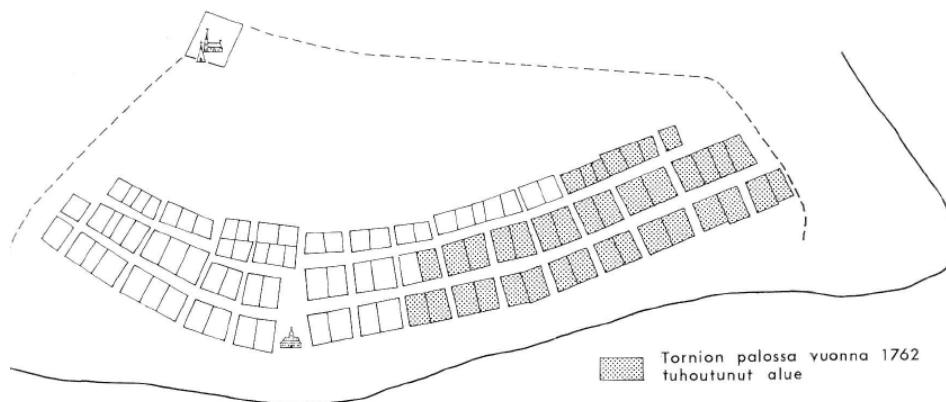
Vuonna 1700-luvun alkupuoli oli tuhoisa Tornion kaupungille ja sen kehitykselle. Vuonna 1700 alkaneen sodan, jossa Venäjä, Tanska-Norja ja Puola hyökkäsivät Ruotsiin, vaikutukset näkyivät kaupungissa hyvin nopeasti levottomuuksin. Lisäksi kruunu kohdisti kaupunkeihin, myös Tornioon, uusia rasituksia lisäämällä esimerkiksi verotusta. Vuonna 1710 kaupunkia kohtasi ruttoepidemia, joka kulkeutui Tornioon Tukholmasta tulevien laivojen kautta. Lisäksi Tornioista tuhoutui kolmasosa vuoden 1714 suurpalossa, jonka tuhoa täydensivät venäläisten vuonna 1715 aloittamat tuho- ja ryöstöretket Tornioon.

Levottomuudet jatkuivat edelleen vuonna 1716, jolloin kasakkapartiot tunkeutuivat useita kertoja kaupunkiin polttaen ja ryöstellen sitä. Sodan loppuvuodet Tornio sai sen sijaan olla melko rauhassa, joskin sen asema oli edelleen epävakaa. Sota loppui vuonna 1721. (Mäkelä 1971: 208-209, 22, 231-232, 234, 240)

Kuva 6. Tornio vuonna 1750. Kartan on laatinut maanmittari Esaias Hackzell (Mäkelä 1971: 242).

Sodan loppuvuosina tuli ajankohtaiseksi kaupungin asemakaavan regulointi. Vuonna 1718 maanmittari *Nils Brenholm* (tunnetaan myös nimellä *Brändhielm*), laati kaupungille uuden asemakaavan, jossa neliönmallinen kaupunki oli sijoitettu Suensaaren eteläkärkeen. Tämä suunnitelma ei kuitenkaan ikinä toteutunut. (Mäkelä 1971: 240-241)

Kuva 7. Tornion palossa vuonna 1762 tuhoutuneet tontit (Mäkelä 1971: 325).

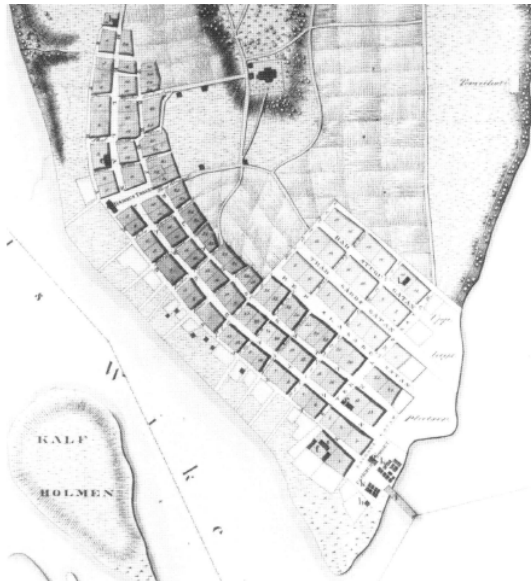
Asemakaavan regulointi kuitenkin suoritettiin, mutta kaupunki rakennettiin vanhalle paikalleen. *Esais Hackzellin* mittauksesta vuodelta 1750 voidaan havaita, että

vanhojen tonttien läpi on vedetty suorat kadut ja palokujat (kuva 6). Myös Kolmas katu Ranta- ja Takakadun ohella kortteleineen on muotoutunut selkeämmäksi. (Mäkelä 1971: 242) Vuonna 1762 koetteli Torniota tulipalo, jossa tuhoutui lähes kokonaisuudessaan kaupungin eteläosa (Mäkelä 1971: 322-325, kuva 7).

1700-luvun loppupuolella kaupunki laajeni hieman. Eteläisimmän palokujan varrelle mitattiin vuonna 1785 kahdeksan uutta tonttia. Mittauksen toteutti maanmittari *A. Merckell*, jonka laatima on myös vuoden 1782 kartta Tornionista. Kaupunkiin tuli tässä mittauksessa viisi korttelia sekä kuudes pohjoiseen palokujan varrelle. (Mäkelä 1971: 436-437) Uudet tontit rakennettiin vasta vuonna 1803. Palokujat ja tontin olivat suurimmaksi osaksi luode-kaakko-suuntaisia, kuten jo vanhassa asemakaavassa. Myös katuja uudistettiin ja niistä tehtiin kapeammiksi. Rantakatu säilytti nimensä, mutta Takakatu muuttui nimeltään Väli- eli Keskikaduksi ja Kolmaskatu Takakaduksi. (Mäkelä 1971: 436-439)

3.3 1800-luku

1830-luvun lopun Tornion kartasta (kuva 8), joka oli maanmittari *Gyldénin* piirtämä, voidaan nähdä kaupungin edelleen laajentuneen joen rantaan pitkin koilliseen Puutarhakadulle (nykyinen) asti. Poikkikujia eli krännejä sijaitsi kaupungissa edelleen runsaasti ja niitä olivat mm. Hansikkaantekijänkuja, Lasimestarinkuja, kengittäjänkuja sekä Torikuja. (Teerijoki 2007: 262-263)

Kuva 8. Tornio 1830-luvun lopussa piirretyn kartan mukaan. Kartan on laatinut maanmittari Gyldén (Teerijoki 2007: 263).

Vuonna 1871 kaupunki paloi pahoin, joten uuden asemakaavan suunnittelu tuli jälleen mahdolliseksi ja ajankohtaiseksi. Lääninarkkitehdin *F.W. Lüchowin* suunnitelman mukaan tuli kaupungin pohjoispuolinen eli neljäs kaupunginosa purkaa pois ja vanha kaupunkikeskus rakentaa uudelleen. Kaupunkia olisi kasvatettu kahdella korttelilla jokivartta koilliseen. Kaava hyväksyttiin, mutta toteutus ei lähtenyt ripeästi käyntiin. Kaavasta ja sen toteutuksesta luovuttiinkin vähitellen. Sen sijaan maanmittari *Juho Haatajan* asemakaava vuodelta 1906 toteutui ainakin osittain ja on pääpiirteissään säilynyt Suensaaren eteläosilta nykypäiviin saakka. (Teerijoki 2007: 264-267)

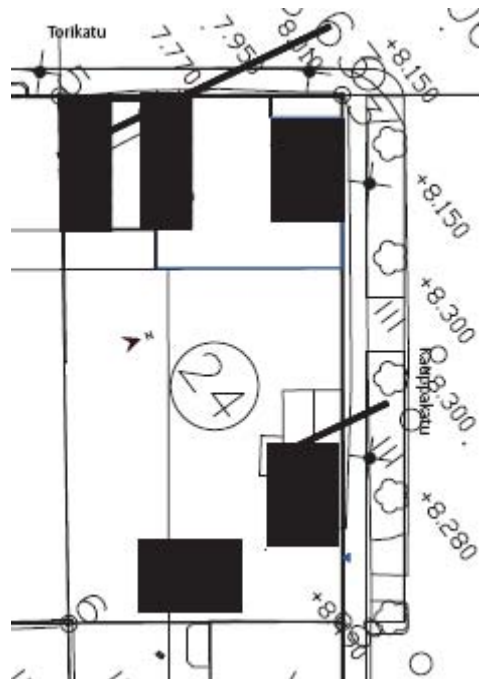
4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusten ensisijaisena tarkoituksena oli määritellä tonttialueen jatkotutkimuksen tarve eli selvittää, sijaitsiko alueella säilyneitä muinaismuistolain suojelemia kulttuurikerroksia. Koeojat sijoitettiin tontin reuna-alueille, koska historiallisten lähteiden perusteella tiedetään, että Torniossa jo 1700-luvun alkupuolella on tontit rakennettu umpipihoiksi eli suljetuiksi pihapiireiksi (kuva 9), joissa rakennukset ovat sijainneet tontin sivuilla pihajäädessä avoimeksi tilaksi (Outhier 1975: 112; ks. myös Ylimaunu 2007:97-98). Myös tontin keskiosaan avattiin oja.

Kuva 9. Ote Outhierin vuonna 1736-37 laatimasta piirroksesta Tornioista. (Ylimaunu 2007: 97-98, kuva 42).

Ojien sijoitteluun vaikutti myös tontin entinen rakennuskanta ja aiemmat alueella tehdyt kaivutyöt (kuva 10). Tontilta oli purettu 1990-luvulla kellariton kaksikerroksinen betonisokkelille tehty asuinrakennus (Torikadun kulmaus) vuodelta 1915 (Mökkönen 2001: Liite 7, 2/11). Lisäksi tontin kaakkoispäästä oli keväällä 2010 purettu 1930-luvulla rakennettu asuintalo ja piharakennus (kartta 1). Asuintalon perustuksen jäännös oli nähtävissä maanpinnalle keväällä 2010 (kuva 11), jonka perusteella oli heti selvää, ettei kulttuurikerroksia voinut olla tällä kohtaa enää säilyneenä. Tontin eteläosassa sijaitsi puustoa ja pensaikkoa, joka esti tontin eteläpuolen kaivamisen. Tontin alueella ei kulkenut kunnallisteknisiä kaivantoja. Esimerkiksi viemäröinti purettuihin rakennuksiin oli vedetty Kauppakadun puolelta. Oletuksena oli, että tontin länsiosat olisivat paremmin säilynyttä aluetta (kuva 12).

Kuva 10. Tontilla II/9/24 aiemmin tehdyt kaivutyöt. kaivetut alueet on merkitty mustalla. Merkittyjen alueiden sijainti voi heittää +/- 5 metrillä. Kartta Kimmo Angerian sähköpostiviestin liitteenä 26.3.2010.

Kuva 11. Digitaalinen kuva 21792:6. Yleiskuva tontista kuvattuna etelään. Etualalla v. 2010 puretun rakennuksen betoniperustukset.

Kuva 12. Digitaalinen kuva 21792: 7. Yleiskuva tontin länsi- ja pohjoispuolesta. Kuvattu lounaaseen.

Koeajat sijoitettiin tontille korttelien suuntaisesti. Koekaivausten alueiden sijoittelua ja koordinaatistoa varten vedettiin tontille luode-kaakko-suunnassa peruslinja ja kaksi koillis-lounais-suuntaista apulinjaa peruslinjan mittausta ja tarkistusmittauksia varten. Linjan nollapiste ($x=200$, $y=1000$) sijaitisi lähes kiinni viereisellä tontilla (II/9/23) sijainneen kerrostalon perustuksen kulmassa, kuitenkin niin, että nollapiste oli 49 cm

luoteeseen irti sokkelista (kartta 1). Peruslinjan pituus oli kaikkiaan 46 m ja tontin luoteispuolen apulinjan pituus 16 m ja tontin kaakkoispuolen apulinjan pituus 13 m. Koeajat paalutettiin 2 x 2 m kokosiin kaivausruutuihin. Kaikkiaan tonttimaata tutkittiin 88 m² alalta.

Koeajia avattiin kaikkiaan seitsemän, joista jokainen nimettiin omalla kaivaustunnuksellaan eli kirjaimilla A-G. Ojien leveys oli n. 2 m pituuden vaihdellessa 4-8 m välillä. Koeajat avattiin kaivinkoneella, jonka paikalle kustansi A&K Rakennuttajat. Pintamaat, sekoittuneet maakerrokset sekä modernit purkujätekerrokset poistettiin koneellisesti.

Koeajien sijainti ja koordinaatiston peruslinjat mitattiin kiinni kaupunkikoordinaatistoon takymetrimittauksella, jonka teki Tornion kaupungin mittapalveluiden maastomittausyksikkö. Mittaus tehtiin satelliittipaikannuslaiteella, jonka merkki oli Leica (Malli: Viva GNSS). Laitteen mittaustarkkuus on RTK 10-20 mm + 1 ppm, Staattinen 5 mm + 0,5 ppm. Mittaustulokset purettiin Gemini maanmittausohjelmalla (sähköpostiviesti Teemu Alatalolta 10.8.2010, Tornion kaupunki/Maastomittaus).

Korkeuskiintopiste, joka saatiin Tornion kaupungin maastomittausyksiköltä, sijaitsi Torikadun puoleisen kevyenliikenteenväylän pinta-asfaltissa (kp 100/korkeus 8,14 m mpy, N60). Korkeuskiintopiste on merkitty tutkimusalueen yleiskarttaan (kartta 1). Kaikkien mitattujen pisteiden koordinaatit on taulukoitu liitteeseen 9.

Kaivausmenetelmäksi valittiin stratigrafinen kaivausmenetelmä, jonka mukaan kaivaminen eteni stratigrafisten yksiköiden (SY) mukaan nuoremista yksiköistä vanhempiin. Jokainen stratigrafinen yksikkö dokumentoitiin omalla yksikkölomakkeellaan. Yksiköt saivat etuliitteekseen koeajan tunnuksen (esim. A) + juoksevan numeron, jolloin yksikön nimeksi muodostui esim. ASY4. Mahdolliset rakenteet (R) saivat myös oman numeronsa sekä koeajan tunnuksenmukaisen nimen esim. AR2. Kaikki stratigrafiset yksiköt on kuvailtu liitteessä 5. Koeajissa esiintyneiden yksiköiden väliset ajalliset ja fyysiset suhteet on kuvattu Harrisin matriisilla liitteessä 7. Liitteessä 6 on avattu matriisin lukuohjeet.

Koeajista piirrettiin profiili- ja tasokarttoja vain jos niissä esiintyi koskemattomia kulttuurikerroksia (liite 8). Jos koeajassa ei esiintynyt vanhempia, koskemattomia kulttuurikerroksia, ei profiileja piirretty. Tällöin profiilista puhdistettiin 1-2 metrin pituinen kohta edustavimmalta kohdalta, josta kerrokset dokumentoitiin sanallisesti ja valokuvin.

Mustavalko- ja digikuvat on luetteloitu liitteessä 1. Mustavalko- ja digikuvista tehtiin myös erillinen kuvaliite (liite 2).

Löydöt otettiin talteen ruuduittain ja yksiköittäin ja luetteloitiin löytöluetteloon (liite 3). Naulat ja kentällä talletetut modernit esineet luetteloitiin poistettujen löytöjen luetteloon (liite 4), jonka jälkeen ne poistettiin. Osasta poistetuista löydöistä otettiin vielä kuvat, jotka on esitetty liitteessä 10. Myös eläinten luut talletettiin ja luetteloitiin löytöluettelon loppuun (liite 3). Toistaiseksi eläinten luita ei ole analysoitu.

5. KOEOJAT JA TUTKIMUKSEN KULKU

5.1 Koeoja A

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921: 8-9, 15, 43

Yksiköt: Liite 5 (1/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: KM 2010044:1-4

Poistetut löydöt: -

Koeoja A avattiin tontin keskivaiheille (kartta 1) ja sen koko oli 2 x 8 m. Koillis-lounais-suuntaisen ojan kulmakoordinaatit olivat 190/1014-1016 ja 198/1014-1016.

Koeojan A pintavaaitusarvot liikkuvat välillä 8,48 - 8,36 m mpy. (kartta 2). Pintamaiden poiston jälkeen kävi melko nopeasti ilmi, että koeojan lounaispään kulttuurikerrokset olivat täysin tuhoutuneet – koeojan lounaispäästä (ruutu 190/1014) tuli esille ainoastaan melko tuoretta purkujätettä mm. betonia. Kerrosta ei dokumentoitu. Myös ojan koillispäässä (ruutu 196/1014) kerrokset olivat tuhoutuneet 1900-luvun alkupuolen rakennustoiminnan johdosta (ks. kuvat 10 ja 13).

Ainoastaan ojan keskikohdassa ruuduissa 192-194/1014 vähäisiä jäännöksiä kerrostumista oli säilynyt. Pintamaan eli turvekerroksen ASY0 alta dokumentoitiin ASY1 eli ruskea hiekka, jossa oli seassa hieman tiilenmurua ja orgaanista ainesta. Kerroksen ASY1 alla sijaitsi ASY2 eli savinen tummanruskea hienohiekka. Maa-aines oli tiivistä ja seassa oli muutamia pienehköjä kiviä. ASY2 oli ainoa kulttuurikerros, joka kohdassa oli säilyneenä. Tämän alta tuli esille ASY3 eli oranssi ja savinen keskikarkea hiekka, joka oli puhdas, luontainen kerros, kuten myös ASY4 eli vaaleanharmaa savinen hiekka, joka vaikutti pohjasavelta (kuva 14). Ojan kaivaminen lopetettiin korkeudelle 7,30 m mpy (kartta 2).

Koeojan A löydöistä

Koeojasta A talletettiin löytöjä ainoastaan kerroksesta ASY2, joka olikin ainoa kulttuurikerros ojassa. Löytöinä talletettiin liitupiipun varsi, punasavikeramiikkaa, piiposliinia ja lasia. Vähäiset löydöt eivät olleet ajoituksellisesti kovin informatiivisia, mutta piiposliinin kappaleet viittaavat aikaisintaan 1700-luvun loppupuoliseen ajoitukseen, todennäköisesti kuitenkin 1800-luvulle.

Kuvat 13 ja 14. Digitaaliset kuvat 21792: 9 ja 15 Vasen: Koeaja A, sekoitunutta maata ja purkujätettä. Kuvattu koilliseen. Oikea: pätkä (ruutu 194/1014) koeajan A kaakkoisprofiilia. Kuvattu kaakkoon.

5.2 Koeaja B

Kartta: 2, 3 ja 4

Mustavalkokuvat: 217921:1-4

Digitaaliset kuvat: 217921:10-11, 13, 20-26, 31, 39, 41, 47-53

Yksiköt: Liite 5 (1/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: KM 2010044:5-56, 74-83

Poistettut löydöt: 1-19, liite 4 (1/2) ja liite 10

Koeaja B, jonka koko oli 2 x 8 m, avattiin tontin keskivaiheille (kartta 1). Luode-kaakko-suuntaisen ojan kulmakoordinaatit olivat 192-194/1025 ja 192-194/1033.

Koeajan B kohdalla kaivaminen aloitettiin korkeudelta 8,30 m mpy (kartta 2) ja koneellisesti poistettiin pintamaakerrokset BSY0-BSY4, BSY10 ja BSY11. Yksikkö BSY5 eli keskikarkea hiekka kaivettiin osin koneella, mutta pääosin käsin, koska kerroksen alta pilkkotti tiilimurska BSY6 ja puuroskakerros BSY8. Tiilimurskaa ja -paloja oli n. 10 cm paksuudelta puuroskan BSY8 päällä ja osin BSY7 päällä. BSY7 oli tummanruskea keskikarkea hiekka. Tiilimurskakerros vaikutti purkujätekerrokselta, jota sijaitsi paikallisesti ruuduissa 192/1027-1031 (kuva 15). Puuroska-/lastukerros muodosti kapean ja koko ojan pituisen kaistaleen sijoittuen ojan keskelle (kartta 3). Kerroksessa ollut puulastu oli maatonut, mutta joukossa oli myös joitakin isompia puunkappaleita (kuva 16). Puulastut sijaitsivat tasaisena paikallisena kerroksena BSY7 päällä. Kerroksen paksuus oli n. 2-5 cm. Puulastu BSY8 oli kiistatta kulttuurikerros, kuten myös

sen alapuolinen BSY7. Kerrostumaan ei liittynyt rakenteita, joten sen funktiota on vaikeaa lähteä selvittämään. Kyseessä voisi mahdollisesta olla jonkinlainen pihan kuivikekerros.

Kuvat 15 ja 16. Digitaaliset kuvat 21792: 21 ja 39. Vasen: Koeoja B, taso 1, puuroska BSY8 ja tiilimurskaa BSY6. Kuvattu länsiluoteeseen. Oikea: lähikuva puuroskasta BSY8. Kuvattu ylhäältä.

BSY7 alla alkoi BSY9 eli kellertävän vaaleanruskea hiekka, joka oli puhdas pohjamaakerros, johon kaivaminen lopetettiin korkeudelle n. 7,50 - 7,30 m mpy. Yhteenvetona voidaan todeta, että koeojassa B sijaitsevat alueen parhaiten säilyneet kulttuurikerrokset (kuva 17). Kerrostumia oli useita, yhteensä n. 60 cm paksuudelta, mutta ne olivat varsin ohuita (kartta 4).

Koeojan B löydöistä

Kerroksesta BSY6 talletettiin piiposliinia, liitupiipun varsi, ikkuna- ja pullolasia sekä muutamia eläintenluita. Kerroksesta BSY8 talletettiin piiposliinia ja ikkunalasia. Löydöt viittaavat todennäköisemmin kuitenkin 1800-luvulle.

Yksiköstä BSY7 talletettiin piiposliinia, posliinia, kivasavikeramiikan pala, fajanssia, punasavikeramiikkaa, liitupiipun varsia, esine-, pullo- ja ikkunalasia, mahdollisesti valkosavikeramiikkaa muutama pala, venäjän vallan aikainen metallinappi mahdollisesti sotilasunivormusta (KM2010044:46) sekä eläintenluita. Lisäksi kerroksesta saatiin talteen piitä, nauvoja, nahan paloja, kengän pohjan katkelma (liite 10) tekstiilin leikkuujätettä ja kuonaa (liite 4, 1/1). Kerroksesta saatiin talteen myös kirkkaasta lasista valmistetun nelikulmaisen pullon pohja (KM2010044:16), jossa teksti ”*The Singer Manufacturing Company And Extra Quality Macine Oil*”. Kyseessä on vuonna 1851 perustetun yhtiön Singer & CO tuotanto(http://en.wikipedia.org/wiki/Singer_Corporation).

Yhtiö muutti nimensä vuonna 1865 Singer Manufacturing Companyksi. Tornioon perustettiin Singerin ompelukoneliike 1880-luvulla (Teerijoki 2007: 252-253).

Erittäin mielenkiintoinen löytö kerroksesta BSY7 oli huonosti säilynyt pienikokoinen kolikko (KM2010044:45), joka paljastui konservoinnissa leimojen perusteella 1500-luvun loppupuolelle (Mahdollisesti Johan III) ajoittuvaksi hopeakolikoksi. Miten kolikko on päätynyt kerrokseen, joka ajoittuu muun löytömateriaalin perusteella 1800-luvun lopulle, on arvoitus.

Kuva 17. Digitaalinen kuva 21792: 52. Koeojan B lounaisprofiili lähes kokonaisuudessaan. Kuvattu länteen.

5.3 Koeoja C

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921:12, 14, 22, 32, 36-37

Yksiköt: Liite 5 (3/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: KM 2010044:57-64

Poistetut löydöt: 20-21, liite 4 (2/2) ja liite 10

Luode-kaakko-suuntainen koeoja C oli kooltaan 2 x 8 m ja se sijaitsi tontin Kauppakadun puoleisella laidalla (kartta 1). Ojan kulmakoordinaatit olivat 207-209/1031 ja 207-209/1039.

Koeojan C pintavaaitusarvot liikkuivat välillä 8,28 - 8,18 m mpy (kartta 2). Kuten oja A, myös oja C kaivettiin kokonaisuudessaan koneella. Heti pintamaan eli sorakerroksen CSY0 poiston jälkeen kävi selväksi, että ojan kaakkoispään (ruudut 207/1031-1033) kerrostumat oli tuhonnut 1900-luvun alkupuolella rakennettu, nyt jo poispurettu, asuinrakennuksen perustus (kuva 18). Edellä mainittuja ruutuja ei kaivettu enää alaspäin, koska isokokoiset kivet hankaloittivat merkittävästi konekaivua.

Kuvat 18 ja 19. Digitaaliset kuvat 21792: 14 ja 16 Vasen: koeojan C kaakkoispäässä v. 1915 rakennetun ja 1990-luvulla puretun rakennuksen kivijalan jäännöksiä ja purkujätettä. Kuvattu kaakkoon. Oikea: Koeojan C koillisprofiilia (ruutu 209/1035-1036). Kuvattu koilliseen.

Myös kaivannon luodepäässä mahdolliset kulttuurikerrokset olivat tuhoutuneet. Kaivamista kuitenkin jatkettiin ruutujen 207/1035-1037 osalta kaivannon pohjaan saakka. Pintamaan CSY1 alta tuli CSY2 eli vaaleanruskea hienohiekka, joka liittyyneen pihan tasoitekerrokseen. Yksikön CSY2 alta tuli esille CSY3 eli tummaruskea mullansekainen hienohiekka, jossa esiintyi runsaasti modernia sirpaleaineistoa. Kerroksen CSY3 alla esiintyi n. 5 cm paksu musta ja hiilipitoinen kerros CSY4. Kyseessä on mahdollisesti palokerros, joka saattaa olla jäännös vuoden 1871 palosta.

Viimeisenä kaivannosta tuli esille oranssinharmaa hienonhiekan sekainen savi, joka oli puhdasta (kuva 19). Kerros liittyyneen luontaisiin pohjamaakerrostumiin. Ojan kaivaminen lopetettiin korkeudelle 7,10 m mpy (kartta 2).

Koeojan C löydöistä

Ainoastaan yksiköstä CSY3 talletettiin löytöjä, kuten piiposliinia, venäläistä posliinia, punasavikeramiikkaa, pullo-, esine- ja ikkunalasia. Lisäksi kerroksesta talletettiin alumiinista valmistetun lusikan pesä ja osin puinen veitsen kahva (liite 10). Lisäksi kerroksesta paljastui varsin moderneja pulloja (kierrekorkein) ja arabian posliinastioiden katkelmia, joissa mm. arabian kaksipäinen kotka -leima, joka on ajoitettavissa vuosiin 1878-1910 (<http://www.arabianmuseo.fi>). Osa edellä mainituista löydöistä talletettiin ja luettelointiin (liite 3) ja osa poistettiin (liite 4 ja liite 10) luettelointivaiheessa. Löydöt ajoittavat koeojan C stratigrafiaa jossain määrin, joskin kerros vaikutti melko sekoittuneelta. Kerros CSY3 on todennäköisesti hieman vanhempi kuin tontille II/9/24 vuonna 1915 rakennettu talo ajoittuen mahdollisesti 1800-luvun lopulle. Kerros saattaa kuitenkin liittyä myös 1900-luvun alun rakennusvaiheeseen.

5.4 Koeoja D

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921:17, 19, 27-29, 32, 34

Yksiköt: Liite 5 (4/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: KM 2010044:65-67

Poistetut löydöt: -

Koeojan D koko oli 2 x 6 m. Luode-kaakko-suuntainen oja sijoitettiin tontin Torikadun puoleiseen osaan (kartta 1). Ojan kulmakoordinaatit olivat 200-202/1038 ja 200-202/1044.

Kuten edellisestkin ojat, myös koeoja D kaivettiin alusta loppuun koneellisesti (kuva 20). Pintamaa-arvot liikkuvat 8,20 - 8,15 m mpy välillä (kartta 2). Pintamaa- eli sorakerroksen DSY0 poiston jälkeen paljastui DSY1 eli vaaleanruskea ja kivinen keskikarkean hiekan kerros, jonka alla esiintyi ohut, n. 3-4 cm oleva tummanruskea hienon hiekan kerros DSY2. Seuraavaksi kaivettiin pois DSY3 eli harmahtavan ruskea hienohiekka, jossa oli savea ja hieman tiilimurskaa seassa. Seuraavaksi tuli esille DSY4 eli punaisenruskea keskikarkea hiekka, jossa oli runsaasti tiilimurskaa ja tiilenpaloja seassa.

Korkeudella n. 7,50 m mpy, noin 70 cm alle nykyisen maan pinnan, havaittiin maan olevan edelleen roudassa. Tämä johtui ilmeisesti siitä, että tällä kohtaa tonttia oli pitkälle kevääseen säilytetty sorakasaa, joten maa ei ollut päässyt kunnolla sulamaan.

Yksikkö DSY5 eli keskiruskea ja keskikarkea hiekka oli näin ollen täysin kivikovaa ja erittäin hankala kaivaa edes kaivinkoneella. Tämä oli ainoa kerros, josta tavattiin löytöjä.

Kuvat 20 ja 21. Digitaaliset kuvat 21792: 19 ja 34 Vasen: koejaa D kaivetaan, maa roudassa. Kuvattu kaakkoon. Oikea: koejan D koillisprofiilia (ruutu 200/1041-1042). Kuvattu koilliseen.

Viimeisenä esiintyi DSY6 eli oranssinharmaa keskikarkea hiekka, joka oli puhdas, luontainen kerros (kuva 21). Kerros liittyy pohjamaakerrokseen. Kaivaminen lopetettiin ojassa D korkeudelle 7,50 - 7,30 m mpy.

Koejan D löydöistä

Kuten edellä mainittiin, ainoastaan kerroksesta DSY5 talletettiin muutamia löytöjä, posliinia, punasavikeramiikkaa ja lasia. Löytöjen perusteella on vaikea lähteä hakemaan kerrokselle ajoitusta, mutta ne viittanevat aikaisintaan 1800-luvulle. Tämän vanhempia kulttuurikerrostumia ei ojassa D havaittu.

5.5 Koeja E

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921:18, 30-31, 33, 35

Yksiköt: Liite 5 (5/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: -

Poistetut löydöt: -

Koejan E koko oli 2 x 4 m. Koillis-lounais-suuntainen oja sijoitettiin tontin keskivaiheille kohtisuoraan koejaan B nähden (kartta 1, kuva 22). Ojan koordinaattipisteet 200/1029-1031 sijaitsivat peruslinjalla. Ojan kulmakoordinaatit olivat 196/1029-1031 ja 200/1029-1031.

Kuva 22. Digitaaliset kuvat 21792: 22. Koeojien B, C, D ja E sijainti tontilla suhteessa toisiinsa. Kuvattu luoteeseen.

Koeoja E kaivettiin koneellisesti pohjaan saakka (kuva 23). Ojala E haluttiin tutkia, jatkuivatko ojan B kerrostumat laajemmalle alueelle. Ojan pintamaa-arvot liikkuvat välillä 8,27-8,18 m mpy (kartta 2). Pintamaan ESY0 poiston jälkeen kaivannosta tuli esille ESY1 eli vaaleanruskea hienohiekka, joka liittyyneen pihan tasoitekerrokseen. Tämän alla esiintyi ESY2 eli harmaanruskea hienohiekka, jossa oli hieman tiilenmurua ja pikkukiviä seassa. Yksikön ESY2 alla sijaitsee ESY3 eli ruskea hienohiekka. Tämän alta tuli esille oranssi, keskikarkea hiekka, joka oli puhdas ja

Kuvat 23 ja 24. Digitaaliset kuvat 21792: 30 ja 35. Vasen: koeoja E pohjaan kaivettuna. Kuvattu etelälounaaseen. Oikea: koeojan E kaakkoisprofiilia (ruutu197-198/1029). Kuvattu kaakkoon.

luontainen kerros (kuva 24). Kaivaminen lopetettiin tähän kerrokseen korkeudelle 7,55 - 7,40 m mpy (kartta 2). Koeojasta E ei tavattu lainkaan löytöjä.

5.6 Koeoja F

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921:38, 42-44

Yksiköt: Liite 5 (5/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: -

Poistetut löydöt: -

Koeoja F oli kooltaan 2 x 6 m. Koillis-lounais-suuntainen oja sijoitettiin tontin kaakkoisosaan koeojan A läheisyyteen (kartta 1). Ojan kulmakoordinaattipisteet olivat 196/1010-1012 sekä 202/1010-1012. Piste 200/1010 sijaitti peruslinjalla 10 m päässä nollapisteestä. Ojan kaivaminen aloitettiin korkeudelta n. 8,50 m mpy (kartta 2).

Kuvat 25 ja 26. Digitaaliset kuvat 21792: 42 ja 44 Vasen: koeoja F pohjaan kaivettuna. Kuvattu pohjoiskoilliseen. Oikea: koeojan F luoteisprofiilia (ruutu 200/1010-1011). Kuvattu luoteeseen.

Oja F kaivettiin kokonaisuudessaan koneellisesti (kuva 25). Pintamaan eli turvekerroksen FSY0 alta tuli esille FSY1 eli vaaleanharmaa savinen hiekka, jossa oli seassa pientä kiveä. Tämän alla sijaitti FSY2 eli keskiruskea hiekka, jonka alla oli yksikkö FSY3 eli tiivis, tummanruskea savinen hiekka, josta saatiin talteen muutamia löytöjä. Tämän alla esiintyi FSY4 eli oranssi, keskikarkea hiekka ja alimmaisena vaaleanharmaa hiekka FSY5. Molemmat olivat puhtaita ja luontaisia pohjamaakerroksia. Kaivaminen lopetettiin yksikköön FSY5 (kuva 26) korkeudella n. 7,50 m mpy.

Koeojan F löydöistä

Ojan F ainoat löydöt tehtiin kerroksesta FSY3. Talteen saatiin mm. muovinappi, posliinia, piiposliinia ja ikkunalasia. Moderni löytöainne viittaa selvästi kerroksen 1900-lukuiseen ajoitukseen. Tämän vanhempia kerrostumia ei ojasta tavattu.

5.7 Koeoja G

Kartta: 2

Mustavalkokuvat: -

Digitaaliset kuvat: 217921:40, 41, 45, 46

Yksiköt: Liite 5 (6/7)

Matriisi: Liite 7

Löydöt: KM 2010044:73

Poistetut löydöt: 22, liite 4 (2/2)

Koeoja G oli kooltaan 2 x 4 m suuruinen. Luode-kaakko-suuntainen oja sijoitettiin tontin lounaisreunalle koeojan B läheisyyteen (kartta 1). Ojan kulmakoordinaattipisteet olivat 188-190/1025 ja 188-190/1029. Ojan kaivaminen aloitettiin korkeudelta n. 8,20 m mpy (kartta 2).

Kuvat 27 ja 28. Digitaaliset kuvat 21792: 46 ja 45 Vasen: koeoja G pohjaan kaivettuna. Kuvattu kaakkoon. Oikea: koeojan G lounaisprofiilia (ruutu188/1025-1026). Kuvattu lounaaseen.

Koeoja G kaivettiin kokonaisuudessaan koneellisesti (kuva 27). Pintamaan eli turvekerroksen GSY1 alta tuli esille vaaleanruskea hiekkakerros, joka oli paksuudeltaan n. 45-60 cm. Kyseessä lienee täyttökerros. Tämän alta dokumentoitiin GSY2 eli mullan, maatuneen kasvillisuuden, tiilimurskan ja puunsekainen löyhä kerros. Maa-aineksen seassa oli myös muovia, kaakelitilä, peltipurkkeja, rautaromua ja pulloja. Vaikka profiilissa kerroksen paksuus oli vain 10 cm, oli kerros todellisuudessa paljon paksumpi

ulottuen ruudun 188/1027 kohdalla aina kaivannon pohjalle saakka eli korkeudelle 7,10 m mpy. Paksuimmillaan kerros oli n. 40 - 50 cm.

Yksikön GSY2 alta tuli esille GSY3 eli tummanharmaa hieno hiekka ja tämän alta GSY4 eli oranssin vaaleanharmaa ja savinen hienohiekka. Kerros oli luontainen (kuva 28). Kaivaminen lopetettiin korkeudelle 7,10 m mpy (kartta 2), yksikön GSY4 jäädessä viimeiseksi dokumentoiduksi kerrokseksi.

Koeojan G kerrostumien ajoituksesta

Varsin tuore löytöaineisto eli peltipurkit, sulakkeet, muovi ja rautaromu ajoittavat koeojan yksiköt 1900-luvulle. Tätä vanhempaa aineistoa ei tavattu koeojasta.

6. YHTEENVETO

Tornion Torihelmen koekaivauksissa tutkittiin kaikkiaan 88 m² alalta eri puolilta tonttia. Kaikki ojat kaivettiin pohjamaahan saakka. Tontilla on 1800- ja 1900-luvuilla sijainnut rakennuskantaa, joka on sittemmin purettu pois.

Koekaivausten perusteella suurin osa tontista oli tuhoutunut nuoremman rakennuskannan myötä. Ainoastaan tontin lounaisosassa, koeojassa B, oli säilynyt ohuita kulttuurikerroksia n. 50-70 cm paksuudelta. Koeojan B molemmille sivuille avattiin kaksi ojaa, joilla tarkistettiin koeojassa B esiintyneiden kulttuurikerrosten laajuus – kerrostumat eivät ulottuneet laajemmalle alueelle. Myös ojassa A oli kerrostuma, joka edustanee tonttialueen vanhinta käyttövaihetta eli 1700-luvun loppua tai 1800-luvun alkua.

Yhteenvedona voidaan todeta, että tonttialueen kulttuurikerrokset ovat tuhoutuneet uudemman nyt jo poispuretun rakennuskannan myötä. Ojissa esiintyi jonkin verran 1800-luvulle ajoittuvia kerrostumia, enimmäkseen löydöt viittasivat kuitenkin 1900-luvulle. Vanhempia 1600-luvulle tai 1700-luvun alkupuolelle ajoittuvia kulttuurikerroksia ei alueelta tavattu lainkaan.

Koekaivausten tulosten perusteella alueen tarkempiin jatkotutkimuksiin ei ole tarvetta. Tontti vapautetaan rakennuskäyttöön.

Oulussa 29.11.2010

Marika Hyttinen
Tutkija, FM

7. LÄHTEET

Kirjallisuusviitteet

Kostet Juhani 1995: Cartographia urbium Finnicarum. Suomen kaupunkien kaupunkikartografia 1600-luvulla ja 1700-luvun alussa. *Monumenta Cartographica Septentrionalia I*. Pieksämäki 1995.

Mäntylä Ilkka 1971: *Tornion kaupungin historia 1. osa. 1621-1809*. Tampere 1971.

Outhier Réginald 1975: Matka Pohjan perille 1736-1737. Kirjoittanut Réginald Outhier, Besanconin hiippakunnan piispa, Kuninkaallisen tiedeakatemian kirjeenvaihtaja. Ranskankielisestä alkuteoksesta *Journal d'un Voyage au Nord* (ilmestynyt 1744) suomentanut Marja Itkonen-Kaila. Keuruu 1975.

Teerijoki Ilkka 2007: *Tornion historia 2. 1809-1918*. Jyväskylä 2007.

Ylimaunu Timo 2007: Aittakylästä kaupungiksi – arkeologinen tutkimus Tornion kaupungistumisesta 18. vuosisadan loppuun mennessä. *Studia Archaeologica Septentrionalia 4*. Tornio 2007.

Painamattomat lähteet

Mökkönen Teemu 2001: Tornio Suensaari. Kaupunkiarkeologinen inventointi Uudistettu versio 2001 (2000). MV/RHO. Helsinki 2001.

Elektroniset lähteet

[http://www.arabianmuseo.fi/web/museumarabia.nsf/pagesbyid/08EE54B4C741DE1BC2256F5C004B892B/\\$FILE/Arabia_tehtaanmerkit.pdf?OpenElement](http://www.arabianmuseo.fi/web/museumarabia.nsf/pagesbyid/08EE54B4C741DE1BC2256F5C004B892B/$FILE/Arabia_tehtaanmerkit.pdf?OpenElement)

Luettu 22.7.2010.

http://en.wikipedia.org/wiki/Singer_Corporation

Luettu 26.7.2010.

Mustavalko- ja digikuvaluettelo, Tornio, Torihelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

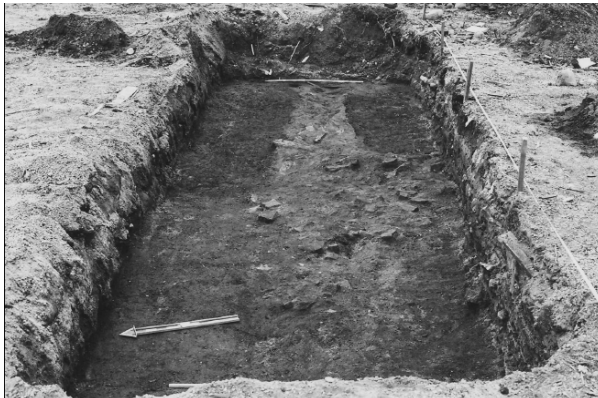
ID	Negatiivi- nro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja	Tyyppi
217921	1	1	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:25	kaakko	Koeoja B, taso 1, yleiskuva	MH	MV
217921	2	2	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:25	luode	Koeoja B, taso 1, yleiskuva, tontin eteläosa	MH	MV
217921	3	3	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:45	lounas	Koeoja B, lounaisprofiili, eteläosa	MH	MV
217921	4	4	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:47	lounas	Koeoja B, lounaisprofiili, pohj.osa	MH	MV
217921		5	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	7:44	kaakko	Yleiskuva, tontti II/9/24	MH	Digi
217921		6	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	7:44	etelä	Yleiskuva, tontti II/9/24	MH	Digi
217921		7	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	7:45	lounas	Yleiskuva, tontti II/9/24	MH	Digi
217921		8	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	9:16	koillinen	Koeoja A, pintamaat poistettu	MH	Digi
217921		9	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	9:36	koillinen	Koeoja A, sekoittunutta maata, etualalla rakennuksen purkujätettä	MH	Digi
217921		10	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	10:03	kaakko	Koeoja B ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		11	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	10:13	kaakko	Koeoja B, pintamaat poistettu	MH	Digi
217921		12	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	11:34	länsi	Koeoja C ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		13	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	11:35	itäkaakko	Työkuva, koeoja B, Sami suoristaa profiilia	MH	Digi
217921		14	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	12:08	kaakko	Koeoja C, kaakkoispäässä rakennuksen-pohjan jäännöksiä ja purkujätettä	MH	Digi
217921		15	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	12:34	kaakko	Koeoja A, ruutu 192/1014, kaakkoisprofiilia	TT	Digi
217921		16	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	17.5.	14:18	koillinen	Koeoja C, koillisprofiilia väliltä 209/1035 - 1036 (1 m)	TI	Digi
217921		17	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	8:24	länsiluode	Koeoja D ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		18	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	8:25	lounas	Koeoja E ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		19	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	9:26	kaakko	Koeojan D kaivuuta	MH	Digi
217921		20	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:11	itäkaakko	Koeoja B, taso 1	MH	Digi
217921		21	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:12	länsiluode	Koeoja B, taso 1	MH	Digi
217921		22	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:13	luode	Koeoja B, taso1, taustalla koeojat C, D, E	MH	Digi
217921		23	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:14	lounas	Koeoja B, taso 1, tiiliyksikkö BSY6	MH	Digi
217921		24	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:15	etelä	Koeoja B, taso 1, puulastua BSY8	MH	Digi
217921		25	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:15	länsi	Koeoja B, taso 1, puulastua BSY8	MH	Digi
217921		26	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:16	länsi	Koeoja B, taso 1, puulastua BSY8	MH	Digi
217921		27	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:18	itäkaakko	Koeoja D, pohja, maa osin roudassa	MH	Digi
217921		28	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:18	kaakko	Yleiskuva, koeojat D, E ja B	MH	Digi

Mustavalko- ja digikuvaluettelo, Tornio, Torihelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

ID	Negatiivinro	Ala_nro	Kunta	Kohde	Pvm	Klo	Suunta	Kuva-aihe	Kuvaaja	Tyyppi
217921		29	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:19	luode	Koeoja D, pohja	MH	Digi
217921		30	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:21	etelälounas	Koeoja E, pohja	MH	Digi
217921		31	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:22	lounas	Yleiskuva, koeojat B ja E	MH	Digi
217921		32	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:22	länsiluode	Koeojat C ja D, sijainti tontilla	MH	Digi
217921		33	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:22	pohj.koillinen	Koeoja E, pohja	MH	Digi
217921		34	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	10:50	koillinen	Koeoja D, koillisprofiilia 200/1041-1042 (1 m)	TT	Digi
217921		35	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	11:50	kaakko	Koeoja E, kaakkoisprofiilia 197-198/1029 (1 m)	TT	Digi
217921		36	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	12:01	luode	Koeoja C, etualalla rakennuksen betoniperustuksen jännöksiä	MH	Digi
217921		37	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	12:02	itä	Koeoja C, pohja	MH	Digi
217921		38	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	13:06	lounas	Koeoja F ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		39	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	18.5.	13:06	pohj.ylhäältä	Koeoja B, lähikuva, puulastua BSY8	MH	Digi
217921		40	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	9:55	kaakko	Koeoja G ennen pintamaan poistoa	MH	Digi
217921		41	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	9:57	länsi	Yleiskuva, koeojat B ja G, sijainti tontilla	MH	Digi
217921		42	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	9:58	pohj.koillinen	Koeoja F pohjassa	MH	Digi
217921		43	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	9:59	etelä	Yleiskuva, koeojat A ja F, sijainti tontilla	MH	Digi
217921		44	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	10:40	luode	Koeoja F, luoteisprofiilia 200/1010-1011 (1 m)	TT	Digi
217921		45	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	12:54	lounas	Koeoja G, lounaisprofiilia 188/1025-1026 (1 m)	TT	Digi
217921		46	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	12:55	kaakko	Koeoja G pohjassa	MH	Digi
217921		47	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	19.5.	13:00	luode	Tyokuva, koeojaa B kaivetaan	MH	Digi
217921		48	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:06	luode	Koeoja B, taso 2 (lopetustaso), BSY7 ja BSY9	MH	Digi
217921		49	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:07	pohj.koillinen	Koeoja B, taso 2 (lopetustaso), BSY7 ja BSY9, ruutu 192/1025	MH	Digi
217921		50	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:50	lounas	Koeoja B, lounaisprofiili, eteläosa	MH	Digi
217921		51	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:50	lounas	Koeoja B, lounaisprofiili, pohjoisosa	MH	Digi
217921		52	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	20.5.	13:52	länsi	Koeoja B, lounaisprofiili (lähes kokonaan)	MH	Digi
217921		53	Tornio	Torihelmi, tontti II/9/24	21.5.	8:15	etelä	Tyokuva, Tiia piirtää koeojan B profiilia	MH	Digi

Mustavalko- ja digikuvaliite

Mustavalkokuva 217921:1. Koeoja B, taso 1.
Yleiskuva. Kuvattu kaakkoon.

Mustavalkokuva 217921:2. Koeoja B, taso 1.
Yleiskuva. Kuvattu luoteeseen.

Mustavalkokuva 217921:3. Koeoja B, lounais-
profiili, eteläosa. Kuvattu lounaaseen.

Mustavalkokuva 217921:4. Koeoja B,
lounaisprofiili, pohjoisosa. Kuvattu lounaaseen.

Digitaalikuva 217921:5. Yleiskuva tontista II/9/24. Kuvattu kaakkoon.

Digitaalikuva 217921:6. Yleiskuva tontista II/9/24, eteläosa. Kuvattu etelään.

Digitaalikuva 217921:9. Koeija A, purkujätettä. Kuvattu koilliseen.

Digitaalikuva 217921:15. Koeija A, ruutu 192/1024, profiili. Kuvattu kaakkoon.

Digitaalikuva 217921:21. Koeija B, taso 1. Kuvattu länsiluoteeseen.

Digitaalikuva 217921:23, koeija B, taso 1, tiiliyksikkö BSY6. Kuvattu lounaaseen.

Digitaalikuva 217921:50. Koeoja B, lounaisprofiili, eteläosa. Kuvattu lounaaseen.

Digitaalikuva 217921:51. Koeoja B, taso 1, pohjoisosa. Kuvattu lounaaseen.

Digitaalikuva 217921:37. Koeoja C, pohja. Kuvattu itään.

Digitaalikuva 217921:29. Koeoja D, pohja. Kuvattu luoteeseen.

Digitaalikuva 217921:34. Koeoja D, koillisprofiilia ruutu 200/1041-1042. Kuvattu koilliseen.

Digitaalikuva 217921:30. Koeoja E, pohja. Kuvattu etelälounaaseen.

Digitaalikuva 217921:35. Koeoja E, koillisprofiilia, ruutu 197-198/1029. Kuvattu kaakkoon.

Digitaalikuva 217921:42. Koeoja F, pohja. Kuvattu pohjoiskoilliseen.

Digitaalikuva 217921:44. Koeoja F, luoteisprofiilia, ruutu 200/1010-11. Kuvattu luoteeseen .

Digitaalikuva 217921:46. Koeoja G, pohja. Kuvattu kaakkoon.

Digitaalikuva 217921:45. Koeoja G, lounaisprofiilia, ruutu 188/1025-26. Kuvattu lounaaseen.

Digitaalikuva 217921:22. Koeoja B, taustalla ojat C, D ja E. Kuvattu luoteeseen.

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	1	ASY2	194	1014	Savi	Piiposliini	Astia	1 reunapala	3		2,8	Profiilista
KM2010044	2	ASY2	194	1014	Savi	Punasavi	Astia	Pohjapaloja. Palat sopivat yhteen. Lasitus ulko- ja sisäpinnalla.	4		20,2	Profiilista
KM2010044	3	ASY2	194	1014	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Kanta ja varsi. Kopasta jäljellä vain pieni osa.	1		4,4	Profiilista
KM2010044	4	ASY2	194	1014	Lasi	Pullolasi		Vihreää	1		7,9	Profiilista
KM2010044	5	BSY6	192	1029	Savi	Piiposliini	Astia		1		0,3	
KM2010044	6	BSY6	192	1029	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	1		4,1	
KM2010044	7	BSY6	192	1029	Lasi	Pullolasi		1 kulmikkaan pullon pohjapala, maitolasia. Toinen lasi kirkasta.	2		11,2	
KM2010044	8	BSY6	192	1029	Lasi	Ikkunalasi		1 reunapala	3		5,2	
KM2010044	9	BSY7	192	1025	Savi	Fajanssi	Astia	1 sinikoristeinen korvapala. Toisessa palassa vaaleansini-violetti koristelu.	4		4	
KM2010044	10	BSY7	192	1025	Savi	Kivisavi	Astia		1		6,3	
KM2010044	11	BSY7	192	1025	Savi	Piiposliini	Astia	8 palaa samasta kukkakuviollisesta kahvikupista. 7 pohjapalaa, 2 reunapalaa joissa toisessa sinistä kukkakoristelua.	35		97,4	

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	12	BSY7	192	1025	Savi	Posliini	Astia	4 reunapalaa, mahdollisesti tasseista + 1 koristeellinen, lehdenmallinen reunapala. 1 palassa vaaleanpunaista viivakoristelua ja toisessa kultamaalikoristelua.	7		21,2	
KM2010044	13	BSY7	192	1025	Savi	Punasavi	Astia	1 vadin reunapala, vihreä lasitus. Muutama bolus-koristeinen seinämäpala.	8	Vadin suun halkaisija noin 30 cm	47,4	
KM2010044	14	BSY7	192	1025	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	12		28,9	
KM2010044	15	BSY7	192	1025	Lasi	Esinelasi	Astia	Vihreä reunapala	1		2,4	
KM2010044	16	BSY7	192	1025	Lasi	Esinelasi	Öljypullo	Ompelukoneöljypullo Pullossa tekstit: THE SINGER MANUFACTURING COMPANY ja EXTRA QUALITY MACHINEOIL.	5		78,5	
KM2010044	17	BSY7	192	1025	Lasi	Pullolasi		1 kulmikkaan pullon pohjapala, vihreä. Vihreää, ruskeaa ja kirkasta lasia.	8		50,7	
KM2010044	18	BSY7	192	1025	Lasi	Ikkunalasi		2 reunapalaa, 2 palanutta.	31		28,1	
KM2010044	19	BSY7	192	1026	Savi	Punasavi	Astia	1 reunapala, bolus-koristelu.	2		5,9	Koeojan toinen pääty

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	20	BSY7	192	1026	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	1		2,6	Koeojan toinen pääty
KM2010044	21	BSY7	192	1026	Lasi	Ikkunalasi			1		0,6	Koeojan toinen pääty
KM2010044	22	BSY7	192	1027	Savi	Fajanssi	Astia	Valkoinen lasitus	2		2	
KM2010044	23	BSY7	192	1027	Savi	Piiposliini	Astia	2 pohjapalaa, 1 sinikoristeinen reunapala. Yhdessä seinämäpalassa violetta koristelua.	9		20,5	Tumman savimaan ja maatuneen puun välistä.
KM2010044	24	BSY7	192	1027	Savi	Piiposliini	Astia	1 pohjapala, 2 reunapalaa joissa toisessa sinistä geometrista koristelua.	16		26,1	
KM2010044	25	BSY7	192	1027	Savi	Punasavi	Astia	1 pohjapala, 2 reunapalaa, 1 kolmijalkapadan kahvan osa. Punaruskeaa ja keltaista lasitusta.	12		82,9	
KM2010044	26	BSY7	192	1027	Savi	Valkosavi	Astia	1 reuna- ja korvapala jotka kuuluvat yhteen. Kirkas lasitus.	4		45,7	
KM2010044	27	BSY7	192	1027	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Kopan pala	1		0,7	
KM2010044	28	BSY7	192	1027	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	4		5,3	

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	29	BSY7	192	1027	Lasi	Esinelasi		2 kirkasta reunapalaa, 1 vaaleanvihreä kulmapala. Toinen kirkas reunapala todennäköisesti puristelasia.	3		16,4	Tumman savimaan ja maatuneen puun välistä.
KM2010044	30	BSY7	192	1027	Lasi	Esinelasi		2 kirkasta ja 1 vaaleanvihreä seinämäpala	3		2,1	
KM2010044	31	BSY7	192	1027	Lasi	Pullolasi		Vihreää, ruskeaa ja kirkasta lasia. 1 pala palanut.	12		27,8	
KM2010044	32	BSY7	192	1027	Lasi	Ikkunalasi			7		6	Tumman savimaan ja maatuneen puun välistä.
KM2010044	33	BSY7	192	1027	Lasi	Ikkunalasi		7 reunapalaa, 5 palanutta	73		91,6	
KM2010044	34	BSY7	192	1029	Savi	Fajanssi	Astia	Sinistä kukkakoristelua	7		5,5	
KM2010044	35	BSY7	192	1029	Savi	Piiposliini	Astia	3 reunapalaa joista yksi siirtokuvallinen, 1 sinikoristeinen seinämäpala, 2 kukkakoristeista seinämäpalaa kahvikupista, 1 pala jossa osa pohjaleimasta.	37		51,2	
KM2010044	36	BSY7	192	1029	Savi	Posliini	Astia	Reunapala kahvikupista, reunus kullattu.	1		5,2	

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	37	BSY7	192	1029	Savi	Punasavi	Astia	3 reunapalaa, 1 korva. Keltaista, vihreää ja kirkasta lasitusta. Muutamassa palassa bolus-koristelua.	34		81,4	
KM2010044	38	BSY7	192	1029	Savi	Valkosavi	Astia	2 reunapalaa, 3 palaa sopii yhteen. Kirkas lasitus.	4		73,1	
KM2010044	39	BSY7	192	1029	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Koppa, kopan kanta ja kopan koristeellinen seinämäpala.	3		8,1	Noin puolesta välistä yksikköä (ks. profiilikartta).
KM2010044	40	BSY7	192	1029	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	5		7,7	
KM2010044	41	BSY7	192	1029	Lasi?		Nappi	Nelireikäinen, valkoinen nappi	1	Halkaisija 1,1 cm	0,4	
KM2010044	42	BSY7	192	1029	Lasi	Esinelasi		1 reunapala, 1 uurrekoristeellinen pala. Vihreää ja kirkasta lasia.	4		3,3	
KM2010044	43	BSY7	192	1029	Lasi	Pullolasi		Vihreää ja kirkasta	12		31,9	
KM2010044	44	BSY7	192	1029	Lasi	Ikkunalasi		2 reunapalaa	54		52,3	
KM2010044	45	BSY7	192	1029	Metalli	Hopea	Kolikko	Leimojen perusteella Johan III:n aikakaudelle (1500-l. loppu) ajoittuva kolikko.	1	Halkaisija 1,6 cm	0,4	Noin puolesta välistä yksikköä (ks. profiilikartta). Konservoitu

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	46	BSY7	192	1029	Metalli		Nappi	Kupera nappi jossa takapuolella kiinnityslenkki. Venäjän vallan aikainen. Koristeena Suomen leijona ja Venäjän kaksoiskotka. Tod.näk. sotilasunivormusta.	1	Halkaisija 2,3 cm	5,7	Konservoitu
KM2010044	47	BSY7	192	1031	Savi	Piiposliini	Astia	3 reunapalaa lautasesta	14		56,3	
KM2010044	48	BSY7	192	1031	Savi	Posliini	Astia		1		0,9	
KM2010044	49	BSY7	192	1031	Savi	Punasavi	Astia	3 reunapalaa, ruskeaa ja keltaista lasitusta	12		55,5	
KM2010044	50	BSY7	192	1031	Savi	Valkosavi	Astia	Kirkas lasitus	1		4,4	
KM2010044	51	BSY7	192	1031	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Kopan pala	1		0,2	
KM2010044	52	BSY7	192	1031	Savi	Valkosavi	Liitupiippu	Varsi	2		2,4	
KM2010044	53	BSY7	192	1031	Lasi	Pullolasi		1 pyöreän pullon pohjapala. Vihreää, kirkasta, ruskeaa ja keltaista lasia.	14		28,1	
KM2010044	54	BSY7	192	1031	Lasi	Ikkunalasi		1 reunapala	23		19,9	

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	55	BSY8	192	1029	Savi	Piiposliini	Astia	3 reunapalaa, 6 palaa samasta kukkakoristeisesta kahvikupista. Kahvikupissa kullattu reunus.	7		16,7	
KM2010044	56	BSY8	192	1029	Lasi	Ikkunalasi			1		0,7	
KM2010044	57	CSY3	209	1035/ 1036	Savi	Piiposliini	Astia	Paloja kolmesta eri lautasesta: vihreä ja violetti koristeisista siirtokuvallista sekä yhdestä valkoisesta. 9 reunapalaa ja 6 pohjapalaa joissa yhdessä osa pohjaleimasta: IV? 115	26		114,9	Koillisprofiili
KM2010044	58	CSY3			Savi	Piiposliini	Astia	Reunapaloja, 2 lautasesta ja 1 vaaleanvihreästä koristeellisesta ruukusta?	3	Lautasen halkaisija 24 cm	45,4	Kerroksessa keramiikkaa Arabian kokoelmasta: leima kaksoiskotka
KM2010044	59	CSY3	209	1035/ 1036	Savi	Posliini	Astia	Pohjapala tassista	1	Pohjaosan halkaisija 7 cm	16,7	Koillisprofiili
KM2010044	60	CSY3			Savi	Posliini	Astia	Pohjapala kahvikupista. Venäläinen leima ja alleviivattuja numeroita: *23.	1		10,7	Kerroksessa keramiikkaa Arabian kokoelmasta: leima kaksoiskotka

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	61	CSY3			Savi	Punasavi	Astia	1 reunapala. Bolus- koristelua.	2		25,4	Kerroksessa keramiikkaa Arabian kokoelmasta: leima kaksoiskotka
KM2010044	62	CSY3	209	1035/ 1036	Lasi	Esinelasi		Koristeellista ja kirkasta puristelasia.	1		9,6	Koillisprofiili
KM2010044	63	CSY3	209	1035/ 1036	Lasi	Pullolasi		Pullonkaula, kirkasta lasia	1		15,4	Koillisprofiili
KM2010044	64	CSY3	209	1035/ 1036	Lasi	Ikkunalasi		2 reunapalaa	6		36,9	
KM2010044	65	DSY5	200	1040	Savi	Posliini	Astia	Reunapala, reunus maalattu punaiseksi.	1		1,1	
KM2010044	66	DSY5	200	1040	Savi	Punasavi	Astia	1 vihreä lasitteinen reunapala. Toinen pala lasittamaton.	2		8,2	
KM2010044	67	DSY5	200	1040	Lasi	Pullolasi		Pullonsuu, ruskeaa lasia	1		27,6	
KM2010044	68	FSY3			Savi	Fajanssi	Astia	Reunapala	1		0,4	Irtolöytö
KM2010044	69	FSY3			Savi	Piiposliini	Astia		1		0,7	Irtolöytö
KM2010044	70	FSY3			Savi	Posliini	Astia	Pohjapala, ala osassa kultamaalausta.	1		2,7	Irtolöytö
KM2010044	71	FSY3			Lasi	Ikkunalasi			1		1,1	Irtolöytö
KM2010044	72	FSY3			Muovi		Nappi	Kaksireikäinen, kirkas nappi	1	Halkaisija 1,4 cm	1,2	Irtolöytö
KM2010044	73	G	188	1024	Savi	Piiposliini	Astia	1 reunapala	2		10	Lounaisprofiili
KM2010044	74	BSY6	192	1029	Luu				12		62,3	
KM2010044	75	BSY6	192	1029	Luu			Palanutta	1		1	

Löytöluettelo, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

KM_pää	KM_ala	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
KM2010044	76	BSY7	192	1025	Luu				41		297,3	
KM2010044	77	BSY7	192	1025	Luu			Palanutta	5		2,9	
KM2010044	78	BSY7	192	1027	Luu				60		458,2	
KM2010044	79	BSY7	192	1027	Luu			Palanutta	5		4,4	
KM2010044	80	BSY7	192	1029	Luu				70		423,7	
KM2010044	81	BSY7	192	1029	Luu			Palanutta	11		7,6	
KM2010044	82	BSY7	192	1031	Luu				28		140,6	
KM2010044	83	BSY7	192	1031	Luu			Palanutta	7		2,8	

Poistetut löydöt, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

Numero	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
1	BSY6	192	1029	Metalli	Rauta	Naula		4		28,8	
2	BSY7	192	1025	Kivi	Pii			1		5,1	
3	BSY7	192	1025	Lasi		Kuona		1		13,7	
4	BSY7	192	1025	Metalli	Rauta	Naula		8		96,5	
5	BSY7	192	1025	Nahka	Nahka	Kengänpohja	Samasta kengästä päkiä-, kanta- ja pohjaosa	3	Pituus 23 cm, päkiäosan leveys 6,5 cm	136,3	Puoliksi profiilissa. Liite 10 (1/1)
6	BSY7	192	1025	Nahka	Nahka	Nahanpaloja	1 suurempi, kulmistaan pyöristetty kappale jossa tikkausta reunan mukaisesti	4		51,5	Liite 10 (1/1)
7	BSY7	192	1025	Tekstiili		Leikkuujäte?	Kudottua kangasta suikaleina	8		9,6	Läheltä profiilia
8	BSY7	192	1027	Lasi		Kuona		2		74,5	
9	BSY7	192	1027	Metalli	Rauta	Levy		1		12,8	
10	BSY7	192	1027	Metalli	Rauta	Naula		12		140,8	
11	BSY7	192	1027	Metalli	Rauta	Naula		5		45	Tumman savimaan ja maatuneen puun välistä
12	BSY7	192	1027	Nahka	Nahka		Nahanpala	1		0,8	
13	BSY7	192	1029	Kivi	Pii			4		13,3	
14	BSY7	192	1029	Lasi		Kuona		5		44,9	
15	BSY7	192	1029	Metalli	Rauta	Naula		32		288,2	
16	BSY7	192	1029	Nahka	Nahka		Nahkasuikale	1		0,4	
17	BSY7	192	1031	Lasi		Kuona		4		61,9	
18	BSY7	192	1031	Metalli	Rauta	Levy		1		22,5	
19	BSY7	192	1031	Metalli	Rauta	Naula		6		46,9	

Poistetut löydöt, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10), M. Hyttinen 2010

Numero	Yksikkö	Xkoo	Ykoo	Päämateriaali	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat_cm	Paino_g	Muuta
20	CSY3			Metalli		Lusikka	Lusikan pesä, varsi puuttuu.	1		16,9	Kerroksessa myös Arabian kaksoiskotkaleimallinen astia. Liite 10 (1/1)
21	CSY3	209	1035-1036	Metalli/puu	Rauta	Veitsi	Kahva ja hieman terää. Kahvan puuosa lähes kokonaan hävinnyt.	1	Kokonaispituus 11,2 cm	13,6	Liite 10 (1/1)
22	G	188	1024	Savi	Posliini	Sulake	Pala sulakkeesta	1		0,2	Lounaisprofiilista

YKSIKKÖLUETTELO

Dokumentoidut stratigrafiset yksiköt

Koeoja A

Kartta: 1

- ASY0**   **Turvekerros**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 8-10 cm
Muuta: pintamaa
Kerroksen alapuolella: ASY1
- ASY1**   **Ruskea hiekka**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 20 cm
Muuta: hienojakoista, seassa hieman tiilenmuruja ja orgaanista ainesta
Kerroksen yläpuolella: ASY0
Kerroksen alapuolella: ASY2
- ASY2**   **Savinen, tummanruskea hienohiekka**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 20-22 cm
Muuta: todella tiivistä, muutamia kämmenenkokoisia kiviä seassa
Kerroksen yläpuolella: ASY1
Kerroksen alapuolella: ASY3
Löydöt: KM 2010044:1-4
- ASY3**   **Oranssi, savinen, keskikarkea hiekka**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 15 cm
Muuta: puhdas, liittyy pohjamaakerrokseen?
Kerroksen yläpuolella: ASY2
Kerroksen alapuolella: ASY4
Löydöt: -
- ASY4**   **Vaaleanharmaa, tiivis savinen hiekka = pohjamaa**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 35-40 cm
Muuta: oranssia liukeamaa joukossa, puhdas. Kerros jatkuu syvemmälle kaivamattomaan maahan.
Kerroksen yläpuolella: ASY3
Kerroksen alapuolella: ?

Koeoja B

- BSY0**   **Harmaa sora**
Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 5 cm
Muuta: pintamaa, koko koeojan B alueella
Kerroksen alapuolella: BSY1
- BSY1**   **Hieno, tummanruskea, sekoittunut hiekka**

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 15 cm
Muuta: liittyyne yllä olevaan sorakerrokseen
Kerroksen yläpuolella: BSY0
Kerroksen alapuolella: BSY2

BSY2

Vaaleanharmaa hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5 cm
Muuta: liittyyne pihan tasoitekerrokseen
Kerroksen yläpuolella: BSY1
Kerroksen alapuolella: BSY3
Löydöt: -

BSY3

Keskiruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 6 cm
Muuta: tasaisen pintana BSY2 alla
Kerroksen yläpuolella: BSY2
Kerroksen alapuolella: BSY4
Löydöt: -

BSY4

Harmahtavan tummanruskea hienohiekka, jossa seassa soraa

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 10 cm
Muuta: kova kerros, yläpinnalla tummempi ohut kerros. Sekoittunut. Mahdollisesti tasoitekerros.
Kerroksen yläpuolella: BSY3
Kerroksen alapuolella: BSY10
Löydöt: -

BSY5

Keskikarkea ja keskiruskea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone ja lasta
Kerroksen paksuus: n. 10 cm
Muuta: -
Kerroksen yläpuolella: BSY11
Kerroksen alapuolella: BSY6, BSY7
Löydöt: -

BSY6

Keskikarkea hiekka, jossa tiilenkappaleita ja pikkukiviä

Kaivaustapa: lasta
Kerroksen paksuus: n. 12 cm
Muuta: soraomainen kerros, osittain painunut kerrokseen BSY7. Purkukerros.
Kerroksen yläpuolella: BSY5
Kerroksen alapuolella: BSY7, BSY8
Löydöt: KM 2010044: 5-8, 74-75
Poistetut löydöt: 1, liite 4 (1/2)

BSY7

Tummanruskea hienohiekka, jossa tiilimurskaa runsaasti

Kaivaustapa: lasta
Kerroksen paksuus: n. 20-26 cm
Muuta: kulttuurikerros. Korreloi ajallisesti ja fyysisesti BSY8 kanssa.
Kerroksen yläpuolella: BSY5, BSY6
Kerroksen alapuolella: BSY9
Löydöt: KM 2010044: 9-54, 76-83
Poistetut löydöt: 2-19, liite 4 (1/2)

BSY8

Puuroskakerros, jossa maatuneita puunkatkelmia

Kaivaustapa: lasta

Kerroksen paksuus: 2-5 cm

Muuta: väriltään ruskea. Kulttuurikerros. Korreloi ajallisesti ja fyysisesti BSY7 kanssa.

Kerroksen yläpuolella: BSY6, BSY7

Kerroksen alapuolella: BSY7, BSY9

Löydöt: KM 2010044: 55-56

BSY9

Kellertävän vaaleanruskea karkea hiekka

Kaivaustapa: lasta

Kerroksen paksuus: 30 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan

Muuta: seassa myös samanväristä puhdasta ja hienompaa hiesua/hiekkaa. Puhdas pohjamaa

Kerroksen yläpuolella: BSY7, BSY8

Kerroksen alapuolella: ?

Löydöt: -

BSY10

Harmaa hienohiekka, jossa seassa pikkukiviä seassa

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: 2-3,5 cm

Muuta: kerroksen yläpinnalla ½ cm orgaanista ainesta. Kulttuurikerros

Kerroksen yläpuolella: BSY4

Kerroksen alapuolella: BSY11

Löydöt: -

BSY11

Ruskea, karkea hiekka ja sora

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: 2-5 cm

Muuta: -

Kerroksen yläpuolella: BSY10

Kerroksen alapuolella: BSY5

Löydöt: -

Koeoja C

CSY0

Sora, jonka alla punertavaa hiekkaa

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: n. 10 cm

Muuta: pintamaa

Kerroksen alapuolella: CSY1

CSY1

Vaaleanruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: n. 10 cm

Muuta: liittyy sorakerrokseen, tasoitekerros

Kerroksen yläpuolella: CSY0

Kerroksen alapuolella: CSY1

Löydöt: -

CSY2

Harmahtavan vaaleanruskea, savinen hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: n. 12-15 cm

Muuta: muutamia tiiliä seassa

Kerroksen yläpuolella: CSY1

Kerroksen alapuolella: CSY3

Löydöt: -

CSY3

Tummanruskea, mullansekainen hiekkakerros

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: n. 20-25 cm

Muuta: seassa kiviä ja tiiltä

Kerroksen yläpuolella: CSY2

Kerroksen alapuolella: CSY4
Löydöt: KM 2010044: 57-64
Poistetut löydöt: 20-21, liite 4 (2/2)

CSY4

Lähes musta, hiilinen kerros

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5 cm
Muuta: palokerros.
Kerroksen yläpuolella: CSY3
Kerroksen alapuolella: CSY5
Löydöt: -

CSY5

Oranssinharmaa hienohiekka ja savi

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 30 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan
Muuta: puhdas pohjamaa, luontainen
Kerroksen yläpuolella: CSY4
Kerroksen alapuolella: ?
Löydöt: -

Koeoja D

DSY0

Sora

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5-6 cm
Muuta: pintamaakerros
Kerroksen alapuolella: DSY1

DSY1

Vaaleanruskea, keskikarkea hiekka, jossa pienehköä kiveä seassa

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5-6 cm
Muuta: tasoitekerros, liittyy pintamaakerrokseen
Kerroksen yläpuolella: DSY0
Kerroksen alapuolella: DSY2

DSY2

Tummanruskea hienohiekka (lähes musta)

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 3-4 cm
Muuta: -
Kerroksen yläpuolella: DSY1
Kerroksen alapuolella: DSY3
Löydöt: -

DSY3

Harmahtava, keskiruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 15 cm
Muuta: harmaita savisekoitteisia läikkiä sekä tiilimurskaa
Kerroksen yläpuolella: DSY2
Kerroksen alapuolella: DSY4
Löydöt: -

DSY4

Punaisenruskea, keskikarkean hiekan kerros

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 8-10 cm
Muuta: tiiltä ja tiilimurskaa seassa
Kerroksen yläpuolella: DSY3
Kerroksen alapuolella: DSY5
Löydöt: -

DSY5   Keskiruskea, keskikarkea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 25 cm
Muuta: -
Kerroksen yläpuolella: DSY4
Kerroksen alapuolella: DSY6
Löydöt: KM 2010044: 65-67

DSY6   Oranssinharmaa keskikarkea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 18 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan.
Muuta: puhdas pohjamaa, luontainen
Kerroksen yläpuolella: DSY5
Kerroksen alapuolella: ?

Koeoja E**ESY0   Sora**

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5 cm
Muuta: pintamaa
Kerroksen alapuolella: ESY1
Löydöt: -

ESY1   Vaaleanruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 5-6 cm
Muuta: tasoitekerros, liittyy pintamaakerrokseen
Kerroksen yläpuolella: ESY0
Kerroksen alapuolella: ESY2
Löydöt: -

ESY2   Harmaanruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 15 cm
Muuta: seassa tiilimuraa ja pikkukiviä
Kerroksen yläpuolella: ESY1
Kerroksen alapuolella: ESY3
Löydöt: -

ESY3   Ruskea hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 40 cm
Muuta: tasalaatuinen, tiiviimpi kuin ylemmät kerrokset. Hieman tiilimurskaa seassa.
Kerroksen yläpuolella: ESY2
Kerroksen alapuolella: ESY4
Löydöt: -

ESY4   Oranssi keskikarkea hiekka, jossa savilinssejä

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 15 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan
Muuta: puhdas pohjamaa, luontainen kerros
Kerroksen yläpuolella: ESY3
Kerroksen alapuolella: ?

Koeoja F**FSY0   Turvekerros**

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 10 cm

Muuta: pintamaa
Kerroksen alapuolella: FSY1

FSY1 Vaaleanharmaa, savinen, keskikarkea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 10 cm
Muuta: pikkukiviä seassa
Kerroksen yläpuolella: FSY0
Kerroksen alapuolella: FSY2
Löydöt: -

FSY2 Keskiruskea, keskikarkea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 10 cm
Muuta: -
Kerroksen yläpuolella: FSY1
Kerroksen alapuolella: FSY3
Löydöt: -

FSY3 Tiivis, tummanruskea (lähes musta) savinen hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 20-22 cm
Muuta: seassa pikkukiviä
Kerroksen yläpuolella: FSY2
Kerroksen alapuolella: FSY4
Löydöt: KM 2010044: 68-72

FSY4 Oranssi, savinen, keskikarkea hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 15-20 cm
Muuta: saattaa liittyä FSY5:een
Kerroksen yläpuolella: FSY3
Kerroksen alapuolella: FSY5
Löydöt: -

FSY5 Vaaleanharmaa , tiivihkö, keskikarkea, savinen hiekka

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 30 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan
Muuta: puhdas pohjamaa, luontainen
Kerroksen yläpuolella: FSY4
Kerroksen alapuolella: ?

Koeoja G

GSY0 Turvekerros

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: n. 5 cm
Muuta: pintamaa
Kerroksen alapuolella: GSY1

GSY1 Vaaleanruskea, keskikarkea hiekkakerros

Kaivaustapa: kaivinkone
Kerroksen paksuus: 45-60 cm
Muuta: tummia hiekkajuovia. Täyttökerros?
Kerroksen yläpuolella: GSY0
Kerroksen alapuolella: GSY2
Löydöt: -

GSY2 Multamainen kerros, jossa maatonutta puuta, kasvillisuutta ja tiilimurskaa seassa

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: reilu 1 m

Muuta: jonkinlainen tunkiokerros, johon dumpattu monenlaista roskaa mm. muovia, kaakeliitiitä, peltipurkkeja ja rautaromua. Kerros löyhä.

Kerroksen yläpuolella: GSY1

Kerroksen alapuolella: GSY3

Löydöt: -

GSY3

Tummanharmaa, tiivis hienohiekka

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: n. 15 cm

Muuta: hieman tiilimurua seassa

Kerroksen yläpuolella: GSY2

Kerroksen alapuolella: GSY4

Löydöt: -

GSY4

Oranssi ja vaaleanharmaa keskikarkea hiekka vuorottelevat

Kaivaustapa: kaivinkone

Kerroksen paksuus: 15 cm + jatkuu kaivamattomaan maahan

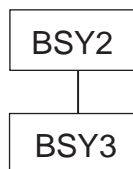
Muuta: puhdas pohjamaa, luontainen

Kerroksen yläpuolella: GSY3

Kerroksen alapuolella: ?

MATRIISIEN LUKUOHJEET

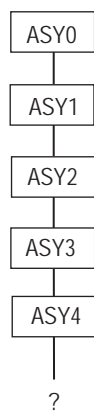
Yksiköillä on ajallinen ja suora stratigrafinen kontakti

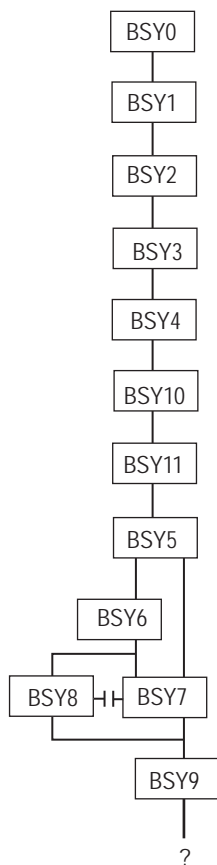
Yksiköillä on ajallinen korrelaatio, mutta ne ovat eri yksiköitä

MATRIISIT

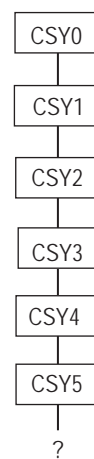
Koeoja A

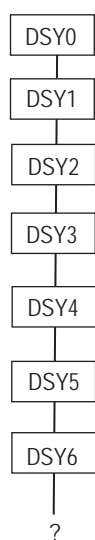
Koeoja B

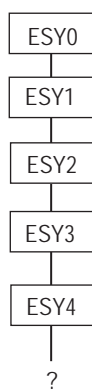
Koeoja C

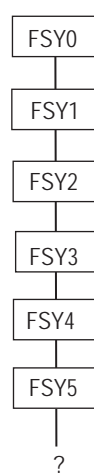
Koeoja D

Koeoja E

Koeoja F

Koeoja G

KARTTALUETTELO

Tutkimusalueen yleiskartat:

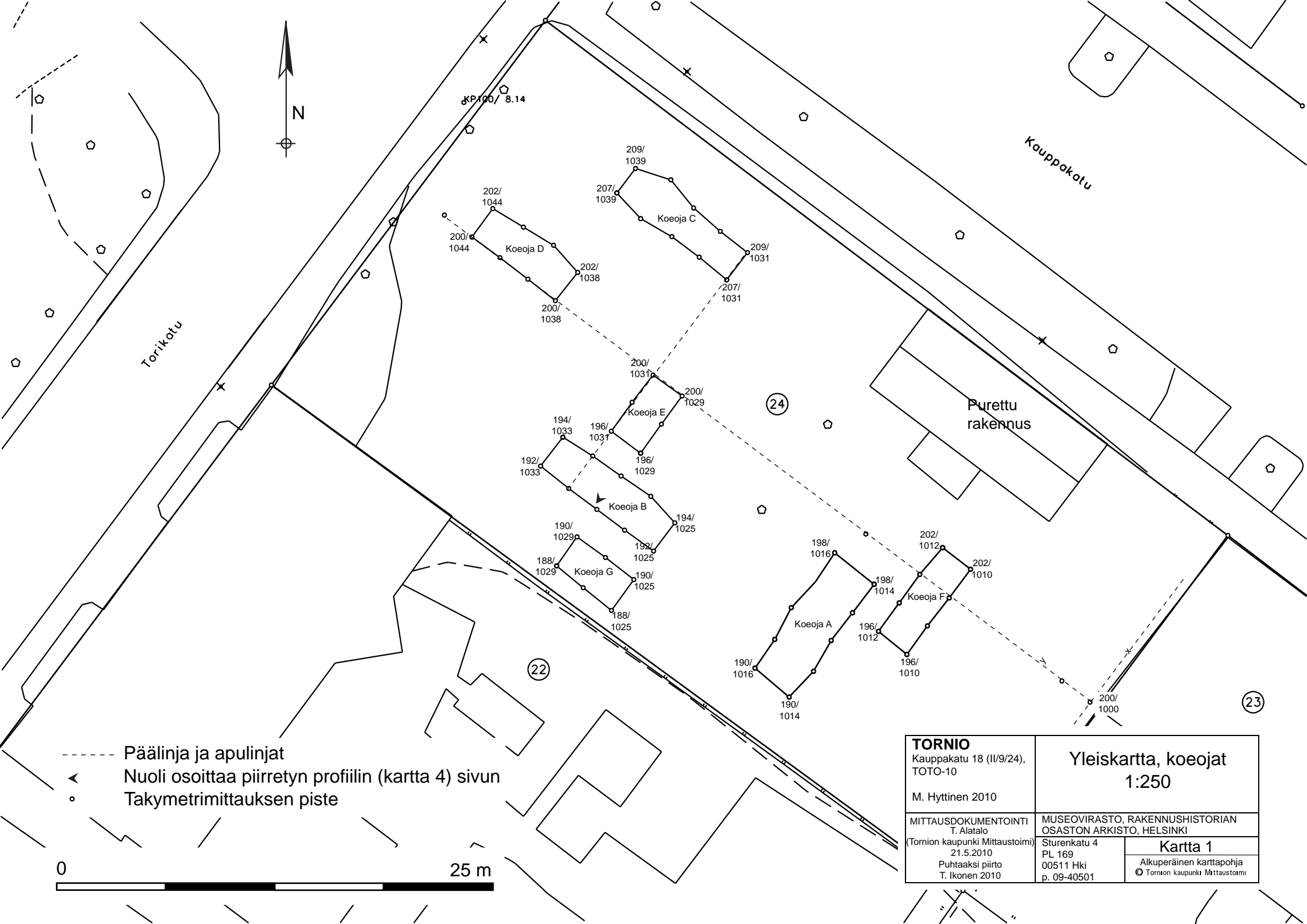
Kartta 1: Tornio, Torinhelmi. Yleiskartta tontista II/9/24 (Kauppakatu 18) ja koeojien A-G sijainti tontilla. 21.5.2010. Mittausdokumentointi: T. Alatalo, Tornion kaupunki/mittaustoimi. Alkuperäinen karttapohja: Tornion kaupunki/mittaustoimi. Mk 1:250. Puhtaaksi piirto: Tiia Ikonen.

Kartta 2: Tornio, Torinhelmi. Yleiskartta tontin II/9/24 (Kauppakatu 18) koeojien A-G pinta- ja pohjavaaitukset. Mittausdokumentointi: M. Hyttinen, T. Ikonen, S. Kukkonen ja T. Taipaleenmäki 17.-19.5.2010. Alkuperäinen karttapohja: Tornion kaupunki/mittaustoimi. Mk 1:150. Puhtaaksi piirto: Tiia Ikonen.

Tutkimusalueen taso- ja profiilikartat:

Kartta 3: Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (Kauppakatu 18). Tasokartta. Koeoja B, taso 1. Mk 1:20. T. Ikonen, 18.5.2010.

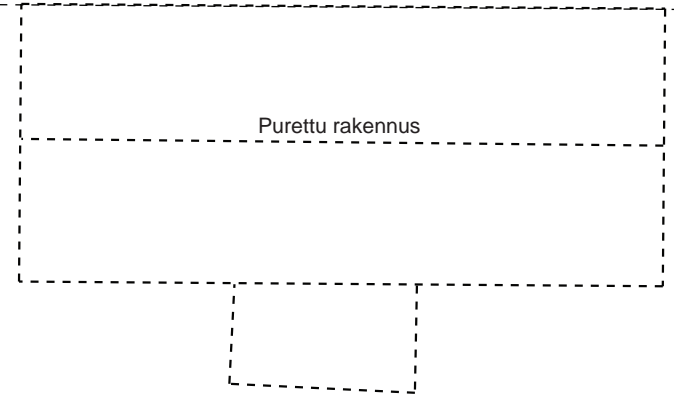
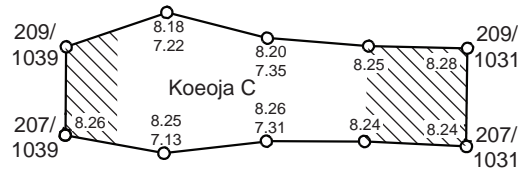
Kartta 4: Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (Kauppakatu 18). Profiilikartta. Koeoja B, lounaisprofiili. Mk 1:20. T. Ikonen, 20.5.2010.

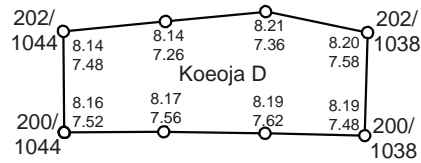
- - - - Päälinja ja apulinjat
 ◀ Nuoli osoittaa piirretyn profiilin (kartta 4) sivun
 ◦ Takymetrimittauksen piste

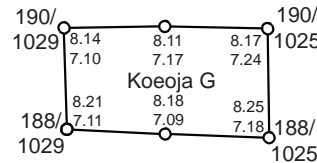
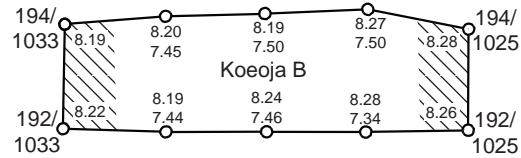
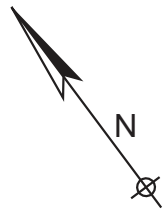
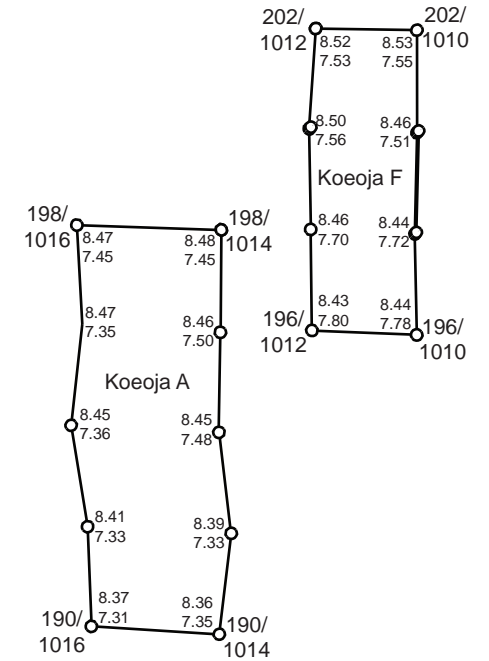
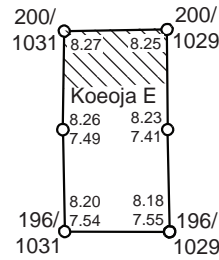
TORNIO Kauppakatu 18 (II/9/24), TOTO-10 M. Hyttinen 2010		Yleiskartta, koeojat 1:250	
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Alatalo (Tornion kaupunki Mittaustoimi) 21.5.2010 Puhtaaksi piirto T. Ikonen 2010		MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
		Kartta 1 Alkuperäinen karttapohja © Tornion kaupunki Mittaustoimi	

○ KP100/8.14

24

22

 Kaivaminen jätetty ylempään tasoon

TORNIO Kauppakatu 18 (II/9/24), TOTO-10		Yleiskartta, pinta- ja pohjavaaitukset 1:150	
M. Hyttinen 2010		MUSEOVIKASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI	
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Hyttinen, T. Ikonen, S. Kukkonen, T. Taipaleenmäki 17.-19.5.2010 Puhtaaksi piirto T. Ikonen 2010		Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
		Kartta 2 Alkuperäinen karttapohja © Tornion kaupunki Mittaustorni	

194/1033

194/1031

194/1029

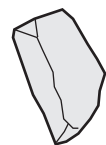
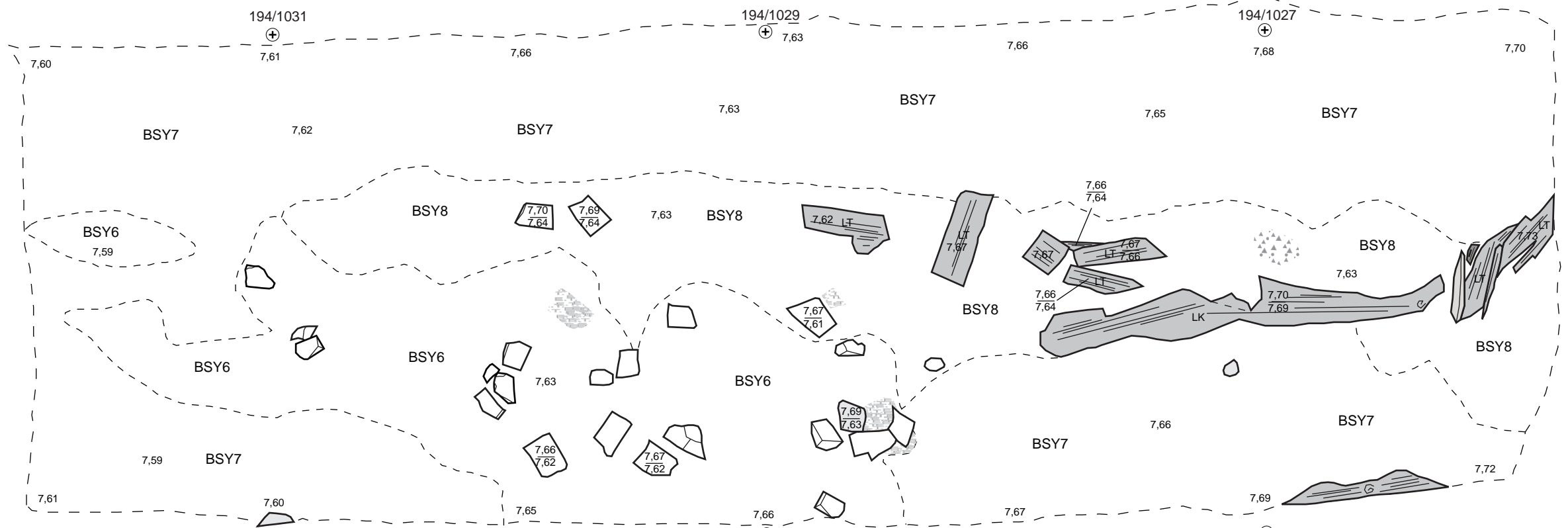
194/1027

192/1033

192/1031

192/1029

192/1027

Kivi

Lankku

Tiili

Lauta

Puu

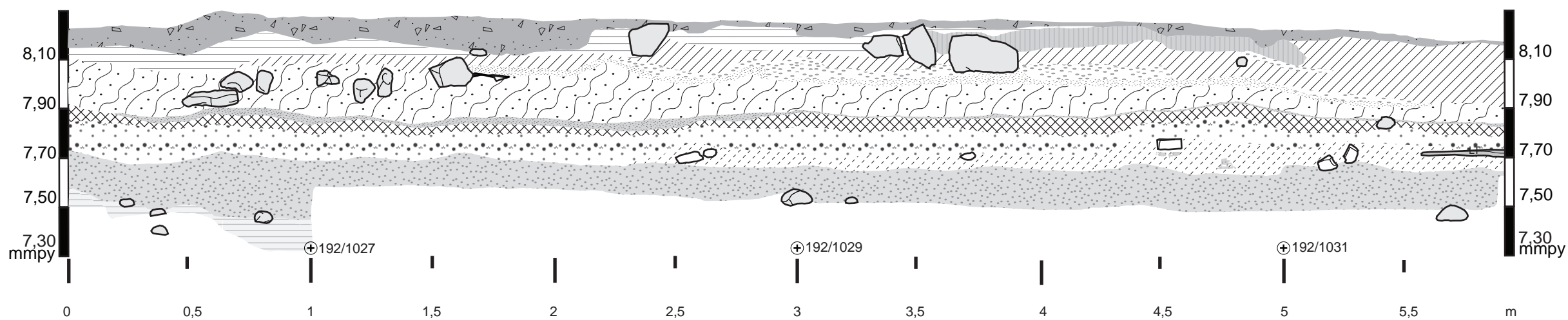
Tiilimurska

Palanut tiili

BSY6 Keskikarkea hiekka, jossa tiilenkappaleita ja pikkukiviä
 BSY7 Tummanruskea hienohiekka, jossa tiilimurskaa runsaasti
 BSY8 Puuroskakerros, jossa maatuneita puunkatkelmia

TORNIO Kauppakatu 18, TOTO-10 M. Hyttinen 2010		Tasokartta Koejoja B / Taso 1 1:20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Ikonen 18.5.2010 Puhdaksi piirto T. Ikonen 2010		MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
			Kartta 3

- BSY0 Harmaa sora
- BSY1 Hieno, tummanruskea, sekoittunut hiekka
- BSY2 Vaaleanharmaa hienohiekka
- BSY3 Keskiruskea hienohiekka
- BSY4 Harmahtavan tummanruskea hienohiekka, jossa seassa sora
- BSY5 Keskiparkea ja keskiruskea hiekka
- BSY6 Keskiparkea hiekka, jossa tiilenkappaleita ja pikkukiviä
- BSY7 Tummanruskea hienohiekka, jossa tiilimurskaa runsaasti
- BSY9 Kellertävän vaaleanruskea, karkea hiekka, pohjamaa
- BSY10 Harmaa hienohiekka, jossa pikkukiviä seassa
- BSY11 Ruskea, karkea hiekka ja sora
- Betonia ja betonisoraa
- Vaalean hiekan linssi
- Hiiltynyt maa
- Tiilimurska

- Kivi
- Tiili
- Lauta

TORNIO Kauppakatu 18, TOTO-10 M. Hyttinen 2010		Profiilikartta Koeoja B, lounaisprofiili 1:20	
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Ikonen 20.5.2009 Puhtaaksi piirto T. Ikonen 2010		MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501	
		Kartta 4	

Mitattujen pisteiden koordinaattilista, Tornio, Torin helmi, tontti II/9/24 (TOTO-10)

M. Hyttinen 2010

Piste	KKJ/N60 P	KKJ/N60 I	m mpy	ETRS-TM35FIN P	ETRS-TM35FIN E	nyk. koodi
A1	7305869,573	2506794,519	8,407	7305761.836	369668.429	198/1014
A2	7305867,956	2506793,288	8,497	7305760.280	369667.122	196/1014
A3	7305866,382	2506792,078	8,463	7305758.765	369665.839	194/1014
A4	7305864,63	2506791,076	8,435	7305757.064	369664.754	192/1014
A5	7305863,169	2506789,689	8,37	7305755.671	369663.299	190/1014
A6	7305864,81	2506787,749	8,525	7305757.402	369661.440	190/1016
A7	7305866,441	2506788,872	8,53	7305758.977	369662.640	192/1016
A8	7305868,248	2506789,811	8,638	7305760.737	369663.664	194/1016
A9	7305869,726	2506791,186	8,365	7305762.148	369665.108	196/1016
A10	7305871,363	2506792,278	8,449	7305763.730	369666.276	198/1016
B1	7305877,929	2506776,836	8,126	7305771.025	369651.168	194/1033
B2	7305876,861	2506778,532	8,194	7305769.877	369652.811	194/1031
B3	7305875,726	2506780,142	8,059	7305768.667	369654.365	194/1029
B4	7305874,573	2506781,829	8,319	7305767.435	369655.994	194/1027
B5	7305873,061	2506783,197	8,236	7305765.860	369657.288	194/1025
B6	7305871,46	2506781,992	8,294	7305764.318	369656.009	192/1025
B7	7305872,648	2506780,342	8,242	7305765.583	369654.418	192/1027
B8	7305873,828	2506778,769	8,168	7305766.837	369652.903	192/1029
B9	7305875,02	2506777,167	8,16	7305768.104	369651.360	192/1031
B10	7305876,291	2506775,569	8,184	7305769.449	369649.825	192/1033
C1	7305886,869	2506786,142	8,285	7305779.508	369660.889	207/1031
C2	7305888,158	2506784,581	8,014	7305780.870	369659.391	207/1033
C3	7305889,325	2506783,026	8,27	7305782.110	369657.894	207/1035
C4	7305890,35	2506781,253	8,269	7305783.218	369656.173	207/1037
C5	7305891,808	2506779,899	8,186	7305784.739	369654.890	207/1039
C6	7305893,199	2506780,963	8,1	7305786.077	369656.019	209/1039
C7	7305892,553	2506782,968	8,134	7305785.336	369657.990	209/1037
C8	7305890,952	2506784,264	7,9	7305783.676	369659.208	209/1035
C9	7305889,626	2506785,776	8,072	7305782.279	369660.655	209/1033
C10	7305888,417	2506787,325	8,21	7305780.998	369662.144	209/1031
D1	7305885,688	2506776,41	8,137	7305778.794	369651.113	200/1038
D2	7305886,909	2506774,852	8,187	7305780.087	369649.616	200/1040
D3	7305888,134	2506773,26	8,157	7305781.463	369646.498	200/1042
D4	7305889,303	2506771,671	8,087	7305782.630	369646.553	200/1044
D5	7305890,921	2506772,855	8,045	7305784.189	369647.813	202/1044
D6	7305889,866	2506774,596	8,208	7305783.053	369649.501	202/1042
D7	7305888,834	2506776,306	8,318	7305781.940	369651.160	202/1040
D8	7305887,292	2506777,679	8,135	7305780.335	369652.457	202/1038
E1	7305878,273	2506779,586	8,13	7305771.237	369653.931	196/1031
E2	7305879,914	2506780,766	8,384	7305772.819	369655.188	198/1031
E3	7305881,462	2506781,956	8,25	7305774.309	369656.450	200/1031
E4	7305878,671	2506782,432	8,331	7305771.499	369656.792	198/1029
E5	7305877,024	2506781,252	8,163	7305769.910	369655.535	196/1029
F1	7305871,655	2506798,407	8,507	7305763.729	369672.411	202/1012
F2	7305870,135	2506797,11	8,521	7305762.273	369671.043	200/1012
F3	7305868,519	2506795,945	8,562	7305760.715	369669.803	198/1012
F4	7305866,899	2506794,764	8,4	7305759.153	369668.546	196/1012
F5	7305865,586	2506796,379	8,404	7305757.765	369670.096	196/1010
F6	7305867,209	2506797,544	8,535	7305759.330	369671.337	198/1010
F7	7305868,797	2506798,781	8,502	7305762.273	369671.043	200/1010
F8	7305870,4	2506800	8,441	7305762.400	369673.942	202/1010
G1	7305869,8	2506780,9	8,255	7305762.713	369654.839	190/1025
G2	7305871,1	2506779,3	8,18	7305764.087	369653.303	190/1027
G3	7305872,3	2506777,6	8,207	7305765.367	369651.663	190/1029

Mitattujen pisteiden koordinaattilista, Tornio, Torinhelmi, tontti II/9/24 (TOTO-10)

M. Hyttinen 2010

Piste	KKJ/N60 P	KKJ/N60 I	Korkeus	ETRS-TM35FIN P	ETRS-TM35FIN E	nyk. koodi
G4	7305870,6	2506776,5	8,31	7305763.722	369650.483	188/1029
G5	7305869,4	2506778	8,226	7305762.452	369651.924	188/1027
G6	7305868,1	2506779,6	8,435	7305761.077	369653.459	188/1025
L1	7305890,6	2506770,1	8,103	7305784.000	369645.046	200/1046
L2	7305880,3	2506783,6	8,226	7305773.070	369658.037	200/1029
L3	7305872,4	2506794	8,411	7305764.684	369668.045	200/1016
L4	7305864,1	2506805,2	8,174	7305755.860	369678.834	200/1002
L5	7305862,9	2506806,8		7305754.585	369680.375	200/1000
L6	7305860,5	2506805		7305752.274	369678.463	197/1000
KP100	7305896,9	2506771,2	8,14	7305790.239	369646.446	

Alumiinilusikka, CSY3.

Rautaveitsi, CSY3.

Kengänpohja, BSY7.

Kengänpohja, BSY7.